

COMARCH

**RAPORT DANYCH POZAFINANSOWYCH
GRUPY COMARCH ZA ROK 2016**

Spis treści

1.	Oświadczenie Zarządu Comarch S.A. skierowane do interesariuszy firmy w zakresie raportowania kwestii pozafinansowych	4
2.	Informacje o Grupie Kapitałowej Comarch	5
2.1.	[G4-7] Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio poprzez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Comarch S.A., wg stanu na dzień 28 kwietnia 2017	5
2.2.	Zakres działalności Grupy Comarch na świecie.....	6
2.3.	[G4-6, G4-9, G4-17] Struktura kapitałowa Grupy Comarch wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r.	6
2.4.	Podstawowe wielkości ekonomiczno-finansowe.....	8
2.5.	Badania i rozwój.....	9
2.6.	Działalność w Specjalnej Strefie Ekonomicznej.....	10
3.	Interesariusze.....	10
4.	Polityki i zasady przyjęte i stosowane przez Grupę Comarch oraz ich wpływ na poszczególne aspekty.....	11
4.1.	Deklaracja polskiego biznesu na rzecz zrównoważonego rozwoju	12
4.2.	Społeczna odpowiedzialność biznesu.....	12
4.3.	Polityka Jakości i Zintegrowany System Zarządzania.....	15
4.4.	Polityka poszanowania własności intelektualnej osób trzecich	15
4.5.	Kodeks etyczny Comarch	17
4.6.	Przeciwdziałanie korupcji	17
4.7.	Ład korporacyjny.....	18
5.	Kontrahenci.....	18
5.1.	Dostawcy.....	19
5.2.	Odbiorcy.....	19
6.	Środowisko.....	22
6.1.	Surowce	22
6.2.	Energia.....	23
6.3.	Flota Comarch.....	25
6.4.	Woda	25
6.5.	Emisje	25
6.6.	Odpady	28
7.	Bezpieczeństwo i higiena pracy	29
8.	Zasoby ludzkie.....	33
8.1.	Przeciętne zatrudnienie w Grupie Comarch w latach 2012-2016.	33
8.2.	Rotacja zatrudnienia w Grupie Comarch.	34
8.3.	Umowa, na podstawie której świadczona jest praca. Dane dotyczą Grupy Comarch (polskie spółki Grupy).	35
8.4.	Szkolenia.	40
9.	Ocena istotności aspektów oddziaływana na otoczenie	41
10.	[G4-32] Przegląd wskaźników profilowych G4	42

11. Przegląd wskaźników szczegółowych G4	44
--	----

1. Oświadczenie Zarządu Comarch S.A. skierowane do interesariuszy firmy w zakresie raportowania kwestii pozafinansowych

[G4-1]

Szanowni Interesariusze,

Grupa Comarch, z racji wielkości przedsiębiorstwa oraz zasięgu swojego działania, wywiera znaczny wpływ na swoje otoczenie, szczególnie w zakresie ekonomicznym i społecznym. Zrównoważony rozwój był jednym z kluczowych fundamentów strategii firmy od samego jej początku i w opinii Zarządu Grupy w znacznym stopniu przyczynił się do sukcesu rynkowego przedsiębiorstwa.

Mając na uwadze znaczenie kwestii zrównoważonego rozwoju oraz wpływu przedsiębiorstwa na otoczenie, Zarząd Grupy zdecydował się na opublikowanie Raportu Danych Pozafinansowych Grupy Comarch za rok 2016 – na rok przed terminem wejścia w życie takiego obowiązku. Niezależnie od wymogów formalnych, Comarch od wielu lat stosuje dobre praktyki w zakresie raportowania pozafinansowego (m.in. poprzez publikację odpowiednich informacji w internecie oraz w raportach rocznych). Wynika to zarówno z wewnętrznej potrzeby komunikacji z interesariuszami, jak i wypełniania zaleceń ładu korporacyjnego dla spółek giełdowych oraz zapisów ustawy o rachunkowości.

Z uwagi na profil działalności przedsiębiorstwa, kluczowymi dla Comarch zagadnieniami dotyczącymi zrównoważonego rozwoju są kwestie społeczne, związane z zatrudnieniem i prawami człowieka oraz zagadnienia związane z zarządzaniem różnorodnością, szczególnie w zakresie organów zarządzających i nadzorczych. W opinii Zarządu Grupy Comarch przestrzeganie odpowiednich standardów oraz raportowanie o nich jest niezbędne dla właściwego zarządzania zasobami ludzkimi, a tym samym jest elementem kluczowym dla zapewnienia możliwości długoterminowego rozwoju i utrzymania przewagi konkurencyjnej przedsiębiorstwa.

Kluczowymi wydarzeniami związanymi ze zrównoważonym rozwojem oraz raportowaniem pozafinansowym, odnotowanymi w okresie objętym raportowaniem, była poprawa jakości zarządzania personelem, zwiększenie roli „miękkich” czynników motywacyjnych, zwiększenie promocji aktywności fizycznej pracowników, zwiększenie świadomości kadry zarządzającej w zakresie zagadnień związanych z różnorodnością, a także rozpoczęcie działań w zakresie zaawansowanego zarządzania dostawcami. Grupa Comarch w 2016 prowadziła również działania pozwalające na zmniejszenie uciążliwości swojej działalności dla środowiska naturalnego, m.in. przedwdrażanie nowoczesnych i energooszczędnych technologii w trakcie prowadzonych inwestycji infrastrukturalnych oraz promowanie zachowań proekologicznych wśród załogi. Grupa cały czas wspierała również różne inicjatywy społeczności lokalnych oraz prowadziła działalność charytatywną.

Zarząd Grupy zwraca uwagę, że Raport Danych Pozafinansowych za rok 2016 został przygotowany w wersji uproszczonej, nie obejmującej wszystkich zaleceń standardu GRI. Do najważniejszych wyzwań oraz celów organizacji na najbliższy rok w zakresie raportowania pozafinansowego należy opracowanie procesów wewnątrz organizacji, pozwalających na osiągnięcie docelowej jakości i kompletności raportowania, a także uzupełnienie odpowiednich sformalizowanych polityk oraz wdrożenie w życie ich stosowania.

Zarząd Comarch S.A.

2. Informacje o Grupie Kapitałowej Comarch

[G4-3, G4-4, G4-5, G4-7, G4-16] Podstawowym przedmiotem działalności Grupy Kapitałowej Comarch („Grupa Comarch”, „Comarch”), której jednostką dominującą jest spółka akcyjna Comarch S.A. z siedzibą w Krakowie przy Al. Jana Pawła II 39 A („Spółka”), jest działalność związana z oprogramowaniem - PKD 62.01.Z. Oznaczenie sądu rejestrowego dla Comarch S.A.: Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Numer KRS: 0000057567. Spółka Comarch S.A. posiada dominujący udział w Grupie pod względem osiągniętych przychodów, wartości aktywów oraz ilości i wielkości realizowanych kontraktów. Akcje Spółki Comarch S.A. są dopuszczone do obrotu giełdowego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Czas trwania jednostki dominującej nie jest ograniczony.

Grupa Kapitałowa Comarch jest producentem innowacyjnych systemów informatycznych dla kluczowych sektorów gospodarki zarówno w Polsce jak i za granicą: telekomunikacji, finansów i bankowości, administracji publicznej, medycyny, dużych oraz małych i średnich przedsiębiorstw. Szeroki zakres oferty Comarch obejmuje systemy klasy ERP, finansowo-księgowe, systemy CRM, oprogramowanie lojalnościowe, systemy wsparcia sprzedaży i elektronicznej wymiany dokumentów, systemy bankowości elektronicznej, systemy zarządzania sieciami teleinformatycznymi, systemy billingowe, oprogramowanie Business Intelligence, usługi zarządzania bezpieczeństwem i ochroną danych oraz wiele innych rozwiązań. Comarch jest dostawcą rozwiązań m.in. dla podmiotów z administracji publicznej, bankowości, biur rachunkowych, FMCG, linii lotniczych, MSP, motoryzacji, sektora medycznego, firm produkcyjnych, przedsiębiorstw użyteczności publicznej, rynków kapitałowych, firm telekomunikacyjnych i ubezpieczeniowych, wyższych uczelni, przedstawicieli handlu i dystrybucji, logistyki, dostawców paliw a także podmiotów prowadzących działalność maklerską, e-commerce, faktoring czy transportową. Oprócz dostarczania klientom innowacyjnych rozwiązań informatycznych Comarch koncentruje się na profesjonalnej obsłudze klienta oraz zapewnieniu usług konsultingowych, doradczych i integracyjnych, a także infrastruktury IT jako spójnego pakietu, dzięki czemu odbiorcy produktów i usług oferowanych przez Comarch mogą w pełni korzystać z możliwości oferowanych przez nowoczesne systemy informatyczne.

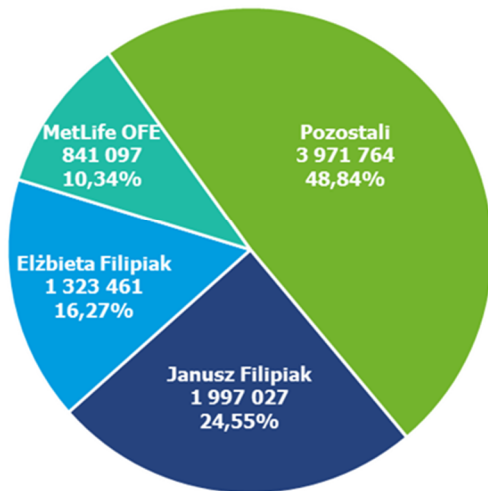
Comarch jest członkiem ważnych organizacji w dziedzinie IT, takich jak np. GSM Association (GSMA), ETIS oraz The TeleManagement Forum (TMF), Związek Maklerów i Doradców (ZMiD), Fundacja Linuksa, Digital Living Network Alliance (DLNA), Organizacja Alliance for Wireless Power (A4WP).

Pozostałe podstawowe informacje o Grupie Comarch zostały opublikowane w punkcie 1 Sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Comarch za rok 2016. Produkty i usługi oferowane przez Grupę Comarch zostały opisane szczegółowo w punkcie 3 Sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Comarch za rok 2016.

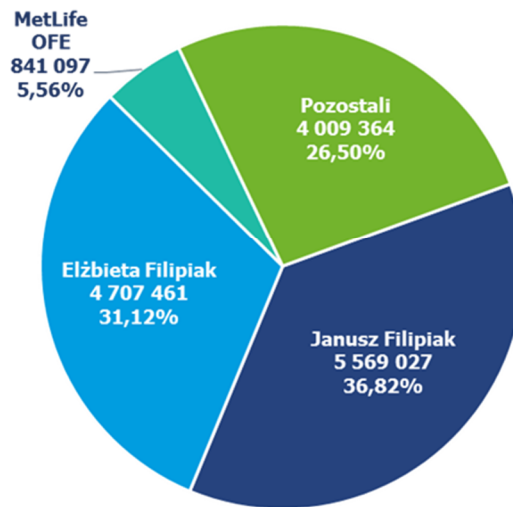
2.1. **[G4-7] Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio poprzez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Comarch S.A., wg stanu na dzień 28 kwietnia 2017**

Akcjonariat wg liczby akcji

Akcjonariat wg liczby głosów

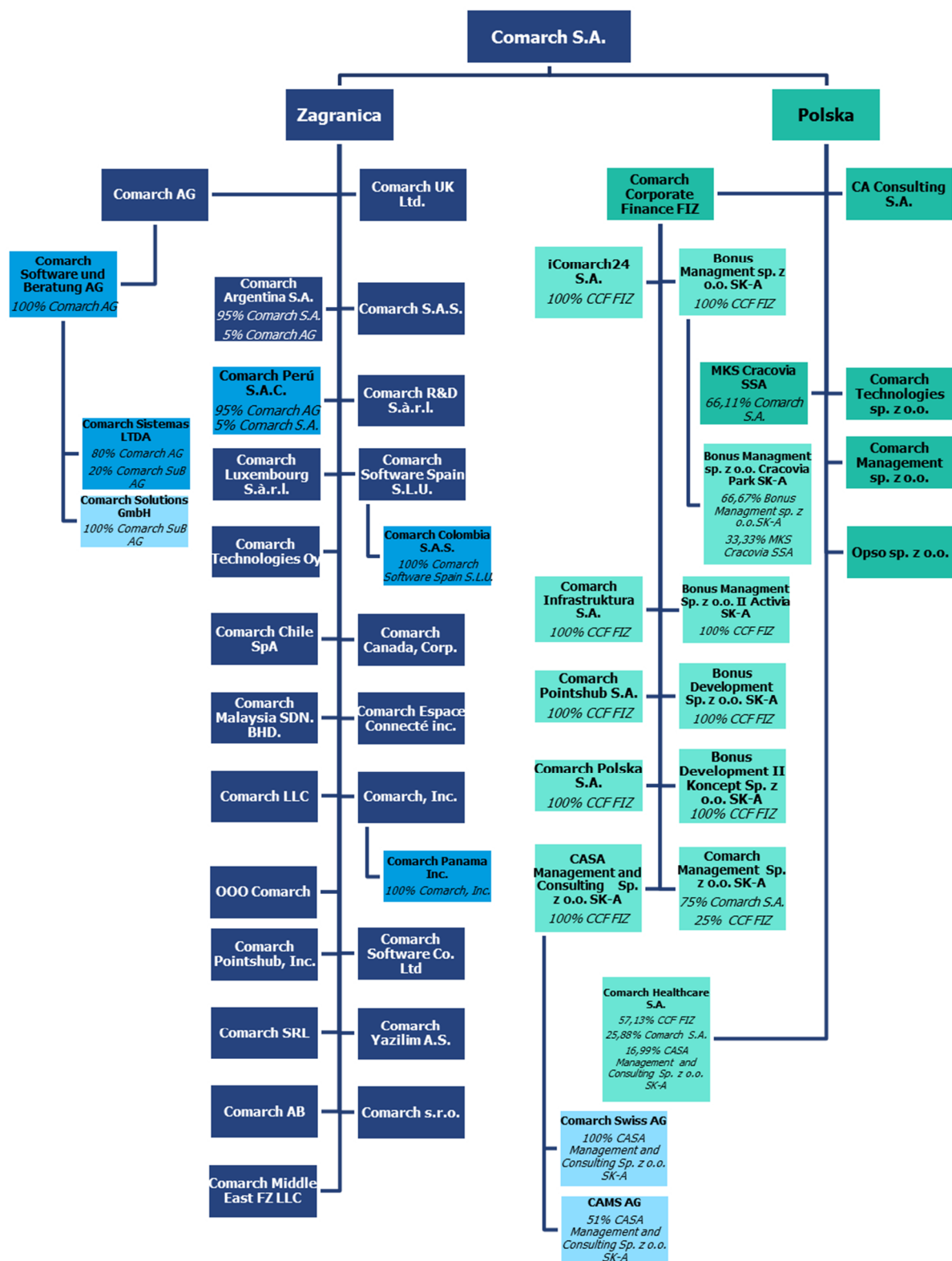
2.2. Zakres działalności Grupy Comarch na świecie

[G4-6, G4-9, G4-13] Według stanu na dzień publikacji raportu, grupa Comarch składa się z 54 spółek na 4 kontynentach, w 29 krajach, 60 miastach, tj. łącznie w 89 lokalizacjach na całym świecie. W minionym roku Grupa z sukcesem kontynuowała strategię wzrostu opartą na dywersyfikacji swojej działalności pomiędzy różne segmenty branżowe, rozwoju własnych produktów oraz sprzedaży ich na rynku globalnym. W minionym roku Grupa Comarch założyła nowe spółki zależne – Comarch Colombia S.A.S. z siedzibą w Kolumbii i Comarch Peru S.A.C. z siedzibą w Peru. Na rok 2017 planowane są dalsze inwestycje kapitałowe zarówno na rynku krajowym, jak i na rynkach zagranicznych. Szczegółowe informacje w zakresie zmian w strukturze organizacyjnej znajdują się w punkcie 1.3 skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2016.

W dniu 31 grudnia 2016 r. w Comarch S.A. było zatrudnionych 4 276 osób wobec 3 943 osób zatrudnionych na dzień 31 grudnia 2015 r., natomiast w całej Grupie Kapitałowej liczba zatrudnionych wzrosła do 5 304 osób w porównaniu do 5 037 osób z 31 grudnia 2015 r. (ze względu na odmienną specyfikę działalności w liczbie tej nie jest uwzględniony stan zatrudnienia w MKS Cracovia SSA).

2.3. [G4-6, G4-9, G4-17] Struktura kapitałowa Grupy Comarch wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r.

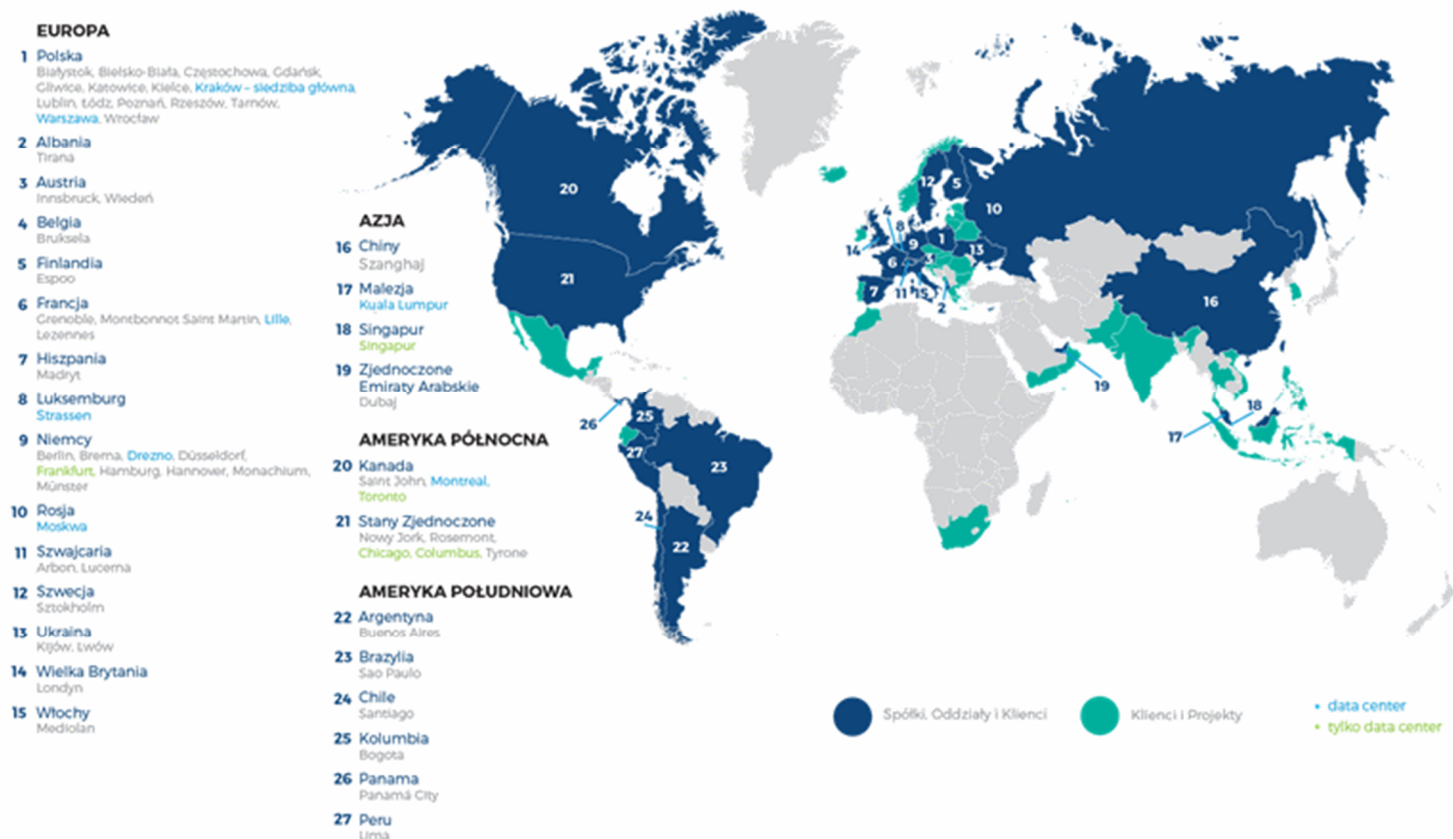
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe grupy Comarch za 12 miesięcy 2016 roku obejmuje sprawozdania niżej wymienionych spółek. Raportowanie pozafinansowe za 2016 rok nie jest kompletne, nie obejmuje wszystkich spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej Comarch i będzie sukcesywnie udoskonalane w kolejnych latach.

■ 100% Comarch S.A., chyba że wskazano inaczej.

[G4-8] Comarch korzysta z dwunastu data center, w tym z czterech własnych (w Krakowie, Warszawie, Dreźnie i Lille).

Poniżej mapa działalności Grupy Comarch na świecie:

Szczegółowe informacje o strukturze i działalności Grupy Comarch zostały opublikowane w punkcie 20 Sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Comarch za rok 2016.

2.4. Podstawowe wielkości ekonomiczno-finansowe

[G4-28, G4-29, G4-30, G4-31, G4-EC1] Niniejszy raport obejmuje dane za rok 2016 i dane porównawcze za rok 2015. Spółka nie publikowała do tej pory raportu danych pozafinansowych.

WYBRANE DANE FINANSOWE GRUPY COMARCH (w tys. PLN)	2016	2015	zmiana
Przychody ze sprzedaży	1 112 813	1 131 580	-1,7%
Zysk na działalności operacyjnej	116 893	113 028	3,4%
Zysk przed opodatkowaniem	104 777	108 129	-3,1%
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy	73 034	79 651	-8,3%

Aktywa razem	1 444 875	1 304 828	10,7%
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	582 811	524 247	11,2%
Zobowiązania długoterminowe	196 921	152 686	29,0%
Zobowiązania krótkoterminowe	385 890	371 561	3,9%
Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy	847 423	767 559	10,4%
Kapitał zakładowy	8 133	8 133	0,0%
Liczba akcji (szt.)	8 133 349	8 133 349	0,0%
Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję	-	-	0,0%

W 2016 roku przychody ze sprzedaży Grupy Comarch były niższe o 18,8 mln PLN, tj. 1,7% w porównaniu do roku ubiegłego. Zysk z operacyjny osiągnął wartość 116,9 mln PLN i wzrósł o 3,4% w porównaniu do 2015 roku. Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej w 2016 roku był niższy wobec roku poprzedniego o 8,3% i osiągnął wartość 73,0 mln PLN. Działalność Grupy Comarch w 2016 roku była rentowna. Marża na sprzedaży i rentowność sprzedaży operacyjnej wzrosły, kolejno do poziomu 31,3% oraz 10,5%. Również rentowność sprzedaży brutto i sprzedaży netto były satysfakcjonujące i osiągnęły kolejno poziom 9,4% oraz 6,6%.

Szczegółowa analiza finansowa Grupy Comarch została opublikowana w punkcie 9 Sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Comarch za rok 2016.

2.5. Badania i rozwój

[G4-EC4] Jednym z głównych celów strategicznych Grupy Comarch jest opracowywanie nowych, konkurencyjnych produktów, pozwalających na zapewnienie dalszego rozwoju Comarch, a co za tym idzie zwiększenie jej wartości. Utrzymanie dynamiki sprzedaży wymaga nakładów na rozwój produktów oraz właściwą ich promocję i marketing. Dotyczy to zarówno modyfikacji już istniejących produktów i technologii, jak również opracowywania nowych produktów. Nakłady na prace badawczo-rozwojowe w 2016 roku osiągnęły wartość 169,1 mln PLN i tym samym przekroczyły 15% przychodów ze sprzedaży Grupy Comarch. Grupa Comarch przeznaczyła na nie zarówno środki własne, jak i aktywnie pozyskiwała fundusze europejskie. Środki te aktywnie pozyskują dwie spółki Grupy Comarch - Comarch S.A. oraz Comarch Healthcare S.A.

Wysokość dotacji otrzymanych w poszczególnych latach

w tys.	2016	2015	Waluta
Comarch S.A.			
7 Program Ramowy (Komisja Europejska)	46	49	EUR
Fundusze Strukturalne POIG	361	1 666	PLN
Fundusze Strukturalne POIR	3 583	-	PLN
Środki krajowe	-566	1 864	PLN

Comarch Healthcare S.A.

7 Program Ramowy (Komisja Europejska)	-	11	EUR
Fundusze Strukturalne POIG	192	599	PLN
Fundusze Strukturalne POIR	-	-	PLN
Środki krajowe	578	-	PLN

2.6. Działalność w Specjalnej Strefie Ekonomicznej

[G4-EC4] Comarch S.A. prowadzi działalność gospodarczą w Specjalnej Strefie Ekonomicznej „Krakowski Park Technologiczny” w Krakowie. Z tytułu poniesionych nakładów inwestycyjnych Comarch S.A. korzysta z pomocy publicznej w formie zwolnień w podatku dochodowym. Szczegółowy opis posiadanych ulg inwestycyjnych z tytułu prowadzenia działalności w Specjalnych Strefach Ekonomicznych został opublikowany w nocie 3.10 Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Comarch za rok 2016.

3. Interesariusze**a) [G4-24] Lista grup interesariuszy angażowanych przez organizację:**

- **Pracownicy** (pracownicy etatowi i współpracownicy, stażyści, praktykanci, studenci i potencjalni pracownicy, pracownicy podwykonawców i dostawców, inspekcja pracy i inne zbliżone instytucje nadzoru),
- **Inwestorzy** (akcjonariusze, inwestorzy instytucjonalni, inwestorzy indywidualni, Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie, domy maklerskie, banki, KNF, KDPW),
- **Klienci** (klienci instytucjonalni, klienci indywidualni, partnerzy biznesowi, kluczowi dostawcy, podwykonawcy, lokalna administracja samorządowa, administracja rządowa),
- **Spółeczeństwo** (społeczności lokalne w obrębie działalności Grupy Comarch, mieszkańcy i władze rządowe i samorządowe, media, szkoły wyższe i pracownicy naukowcy, organizacje techniczne i branżowe),
- **Środowisko naturalne** (organizacje ekologiczne, firmy recyklingowe).

b) [G4-25] Podstawą identyfikacji i selekcji była definicja interesariusza – jako podmiotu, który wpływa na Grupę Comarch i na którego wpływa swoją działalnością Grupa Comarch.

c) [G4-26] Podejście organizacji do angażowania interesariuszy:

- **Pracownicy** (rekrutacje, rozmowy okresowe, spotkania wewnętrzne, wewnętrzny portal dla pracowników Everybody/Intranet, wewnętrzne publikacje/marketing wewnętrzny, cykliczne happeningi wspierające aktywny styl życia),
Cel dialogu: zapewnienie stabilizacji rotacji zatrudnienia poprzez wyjście naprzeciw oczekiwaniom pracowników, zapewnienie pracownikom możliwości rozwoju, stworzenie satysfakcjonującego i stabilnego miejsca pracy,
- **Inwestorzy** (regularne spotkania podczas konferencji wynikowych w Krakowie lub Warszawie (również interaktywne transmisje on-line), spotkania indywidualne oraz telekonferencje z Zarządem Spółki, stała współpraca Działu Rynku Kapitałowego i Ubezpieczeń z interesariuszami wymienionymi w pkt a), strona www Relacji Inwestorskich, udział w konferencjach organizowanych przez instytucje rynku finansowego i kapitałowego takie jak banki, fundusze inwestycyjne, GPW, KDPW, KNF i SEG),
Cel dialogu: zapewnienie przejrzystości informacyjnej, spełnienie potrzeb informacyjnych interesariuszy, budowanie wartości Comarch, dbałość o reputację Comarch,

- **Kontrahenci** (strona www, badanie satysfakcji klientów, spotkania biznesowe na potrzeby realizacji umów i podniesienie jakości świadczonych usług),
Cel dialogu: badanie oczekiwań i opinii klientów, uwzględnianie głosu klienta w projektowaniu rozwiązań biznesowych, tworzenie produktów i usług dostosowanych do potrzeb klienta,
- **Społeczeństwo oraz władze rządowe/samorządowe** (bieżąca komunikacja bezpośrednia, realizacja projektów sponsoringowych, budowanie partnerstw, realizacja wspólnych projektów, organizacja programów edukacyjnych i prewencyjnych na rzecz ochrony zdrowia, organizacja programów stażowych),
Cel dialogu: ponoszenie odpowiedzialności społecznej, wspieranie rozwoju społeczności, wsparcie studentów i absolwentów w zdobywaniu wiedzy i doświadczenia, zapewnienie przestrzegania wymogów i regulacji, tworzenie miejsc pracy,
- **Środowisko naturalne** (organizowanie akcji proekologicznych, współpraca z organizacjami ekologicznymi i firmami recyklingowymi),
Cel dialogu: poprawa jakości środowiska naturalnego, ograniczenie zużycia energii, emisji zanieczyszczeń zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów.

Żaden z procesów zaangażowania nie był podjęty specjalnie w celu sporządzenia raportu.

4. Polityki i zasady przyjęte i stosowane przez Grupę Comarch oraz ich wpływ na poszczególne aspekty

[G4-15, G4-19] Od ponad 20 lat Comarch konsekwentnie buduje kulturę organizacyjną oraz system wartości obejmujące m.in.:

- Ciągłe i systematyczne dbanie o jakość i konkurencyjność naszych produktów i usług,
- Dostosowywanie produktów i usług do oczekiwań i wymagań naszych klientów,
- Rozwijanie wzajemnie korzystnej współpracy z dostawcami w celu polepszania jakości oferowanych produktów i usług,
- Ochrona danych i wzmacnianie zaufania naszych klientów oraz innych stron zainteresowanych w zakresie bezpieczeństwa informacji,
- Ciągłe podnoszenie kwalifikacji pracowników poprzez odpowiedni system edukacyjny oraz szkolenia ukierunkowane na zagadnienia związane z jakością, bezpieczeństwem informacji, ochroną środowiska oraz bezpieczeństwem pracy,
- Promowanie zdrowego i aktywnego trybu życia,
- Stała poprawa bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników, poprawa komfortu miejsca pracy,
- Zapobieganie wypadkom przy pracy, chorobom zawodowym oraz zdarzeniom potencjalnie wypadkowym,
- Podejmowanie aktywnych działań na rzecz ograniczania negatywnych wpływów na środowisko,
- Przestrzeganie mających zastosowanie wymagań prawnych i innych,
- Ciągłe doskonalenie skuteczności Zintegrowanego Systemu Zarządzania, w tym AQAP 2110 oraz AQAP 2210,
- Zapewnienie odpowiednich zasobów i środków do wdrożenia ww. działań.

Kultura oraz system wartości Comarch jest usystematyzowany za pośrednictwem następujących polityk, kodeksów i deklaracji:

- Deklaracja polskiego biznesu na rzecz zrównoważonego rozwoju,
- Społeczna odpowiedzialność biznesu (CSR),
- W ramach wdrożonego w Grupie Comarch Zintegrowanego Systemu Zarządzania funkcjonują następujące polityki zatwierdzone przez Zarząd:
  - Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania,
  - Kodeks etyczny,
  - Polityka poszanowania własności intelektualnej osób trzecich,

- Polityka Wewnętrznego Systemu Kontroli,
- Polityka zrównoważonego rozwoju dla dostawców,
- Polityka Bezpieczeństwa Informacji,
- Polityka Prywatności,
- Przeciwdziałanie korupcji,
- Ład korporacyjny.

4.1. Deklaracja polskiego biznesu na rzecz zrównoważonego rozwoju

[G4-15, G4-19] W maju 2014 roku Comarch podpisał „Deklarację polskiego biznesu na rzecz zrównoważonego rozwoju”, a tym samym Comarch złożył zapewnienie, iż będzie aktywnie działał na rzecz realizacji celów rozwojowych nakreślonych w Wizji Zrównoważonego Rozwoju dla Polskiego Biznesu 2050. Treść Deklaracji stanowi dziesięć założeń, których realizacja pozwoli w przyszłości żyć godnie i mądrze korzystać z ograniczonych zasobów naszej Planety.

Podpisywanie Deklaracji odbywało się wraz z Inauguracją III Etapu projektu Wizji Zrównoważonego Rozwoju dla Polskiego Biznesu 2050. Uczestnicy spotkania zapoznali się z propozycjami działań zaplanowanych w ramach III Etapu Wizji 2050. Sygnatariusze Deklaracji mają możliwość zaangażować się w prace następujących grup roboczych: innowacje społeczne, zrównoważona produkcja i konsumpcja, odnawialne źródła energii, zazielenianie nowej perspektywy oraz małe i średnie przedsiębiorstwa.

Projekt Wizja 2050 nawiązuje do międzynarodowej inicjatywy, podjętej przez Światową Radę Biznesu na rzecz Zrównoważonego Rozwoju (World Business Council for Sustainable Development, WBCSD). Wizja 2050 jest wspólnym projektem Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Środowiska, Forum Odpowiedzialnego Biznesu i firmy doradczej PwC. Celem podjętych działań jest integracja biznesu w Polsce wokół idei zrównoważonego rozwoju, wskazanie przedstawicielom biznesu znaczenia wyzwań w tym zakresie oraz wzmocnienie dialogu administracji i biznesu na rzecz wypracowywania konkretnych rozwiązań dla wspierania realizacji celów rozwojowych Polski. Comarch od kilku lat współpracuje z organizacją odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Podpisując „Deklarację polskiego biznesu na rzecz zrównoważonego rozwoju” Comarch zobowiązał się do:

- Opierania swoich działań o szeroką współpracę, innowacyjne myślenie oraz edukację zarówno własnych pracowników jak i społeczeństwa.
- Prowadzenia działalności biznesowej w oparciu o zaufanie i dialog.
- Podejmowanie współpracy z ośrodkami akademickimi i szkołami w zakresie edukacji przyszłych pracowników.
- Stwarzania pracownikom warunków i możliwości rozwoju.
- Promowania i wspierania wdrażania nowych rozwiązań technologicznych.
- Tworzenia infrastruktury i prowadzenia inwestycji w oparciu o dialog oraz w zgodzie z zasadami zrównoważonego rozwoju.
- Podejmowania działania na rzecz zmniejszenia naszego negatywnego wpływu na środowisko.
- Wprowadzania rozwiązania polegającego na zmniejszeniu zużycia energii, zarówno w zakresie wdrażania nowych rozwiązań technologicznych, optymalizacji procesów jak i edukacji.
- Prowadzenia dialogu z rządem i dzielenia się swoimi doświadczeniami w kwestiach istotnych dla przedsiębiorców i gospodarki.
- Podnoszenia poziomu etyki w biznesie, w tym w relacjach z wszystkimi grupami interesariuszami.

4.2. Społeczna odpowiedzialność biznesu

[G4-15, G4-19, G4-S01] Biznes odpowiedzialny społecznie jest w znacznej mierze oparty na działaniach na rzecz lokalnej społeczności. Grupa Kapitałowa Comarch od początku swojej działalności

szeroko angażuje się w działalność społeczną, propagując ideę stworzenia szerokiej platformy społecznej, na gruncie której propagowane są sport oraz najnowsze technologie IT. Istotne są również działania promujące zdrowy tryb życia i ochronę środowiska, pomoc zwierzętom, jak również zaangażowanie w kulturę oraz wspieranie inicjatyw lokalnych społeczności.

Cracovia

W ramach działalności na rzecz sportu głównym przedmiotem zaangażowania społecznego Grupy Kapitałowej Comarch jest MKS Cracovia SSA – najstarszy w Krakowie klub sportowy, który uczestniczy w profesjonalnych ligach i zawodach w kilku dyscyplinach – najważniejsze z nich to piłka nożna oraz hokej na lodzie. Grupa Kapitałowa Comarch jest także szeroko zaangażowana w propagowanie sportu wśród młodzieży.

Aktywność fizyczna w Comarch

Grupa Kapitałowa Comarch zapewnia swoim pracownikom stały i bezpłatny dostęp do centrum rekreacji (basen, siłownia, sauna), wybudowanego na terenie jej siedziby. Firma zachęca swoich pracowników i ich rodziny do aktywnego trybu życia poprzez organizowane firmowe wydarzenia. Firma promuje również jazdę na rowerze, jako alternatywny środek transportu w drodze do pracy. W każdej lokalizacji Comarch pracownicy mają dostęp do stojaków rowerowych. Na terenie swojego kampusu w Krakowie Comarch rozwija infrastrukturę rowerową. Od kilku lat sukcesywnie oddawane są do użytku nowe miejsca parkingowe dla rowerów, także specjalnie przystosowane, zadaszone rowerownie. Rowerzyści mogą korzystać z pryszniców natomiast w utrzymaniu jednośladów w dobrym stanie technicznym pomagają dostępne dla pracowników samoobsługowe stacje naprawcze. W wielu lokalizacjach rozpoczynając sezon rowerowy, mogą także skorzystać z darmowego serwisu dla swoich jednośladów. Z kolei jesienne spotkanie Śniadanie Rowerowe, w którym wzięli udział najwytrwalsi firmowi rowerzyści, było okazją do podsumowania sezonu rowerowego, zachętą do dalszej aktywności fizycznej oraz promowania zasad bezpiecznej jazdy.

Popularyzacja technologii IT

Ideą szeroko propagowaną przez Grupę Kapitałową Comarch jest popularyzacja wiedzy dotyczącej najnowszych technologii IT. Rokrocznie około 200 studentów kierunków informatycznych odbywa trzymiesięczne staże letnie w Comarch, które umożliwiają młodym ludziom z całego świata poznanie najnowocześniejszych rozwiązań IT w biznesie. Grupa Kapitałowa Comarch wspiera także polską naukę, uczestnicząc w konferencjach naukowych i współfinansując je, w ramach programowych.

Comarch uczestniczy także w szerokiej debacie na temat kierunków rozwoju Polski poprzez uczestnictwo w Narodowej Radzie Rozwoju przy Prezydencie Rzeczypospolitej Polskiej. Prezes Comarch prof. Janusz Filipiak otrzymał akt powołania wręczony przez Prezydenta RP Andrzeja Dudę do Narodowej Rady Rozwoju. Profesor Filipiak został ekspertem w sekcji „Gospodarka, praca, przedsiębiorczość”.

Pomoc dla zwierząt

W 2015 roku w Comarch z inicjatywy pracowników odbyła się pierwsza edycja akcji z okazji Światowego Dnia Zwierząt. Osiem oddziałów firmy przeprowadziło zbiórki rzeczowe na potrzeby schronisk dla bezdomnych zwierząt oraz fundacji zajmujących się pomocą czworonogom. Udało się pomóc aż dziewięciu placówkom. Karma, koce, ręczniki, smycze, miski, zabawki... to tylko niektóre rzeczy, które Comarch ofiarował podopiecznym schronisk i fundacji w Krakowie, Gdańsku, Gliwicach, Katowicach, Lublinie, Łodzi, Poznaniu, Sosnowcu oraz Warszawie.

Z myślą o najmłodszych

Co roku, z okazji Dnia Dziecka, pracownicy Comarch organizują zbiórki rzeczowe dla wychowanków domów dziecka oraz innych placówek opiekuńczo-wychowawczych. W 2016 roku po raz siódmy pomogliśmy Fundacji AGAPE wspierającą osoby niepełnosprawne, obdarowaliśmy 26 rodzin z Krakowa i podkrakowskich miejscowości, których życiowa sytuacja jest niezwykle trudna, wsparliśmy także Dom Małego Dziecka im. Jana Brzechwy w Krakowie. Placówka ta zapewnia całodobową opiekę i wychowanie dzieciom od urodzenia do 6 lat, małym dziewczętom w ciąży oraz małym matkom z dziećmi, które częściowo lub całkowicie zostały pozbawione opieki rodziców lub opiekunów.

Od kilku już lat bardzo duże zainteresowanie pomocą najmłodszym wykazuje także należąca do Comarch Cracovia. Na początku roku piłkarze Cracovii przeznaczyci swoje koszulki meczowe z autografami na licytację na rzecz Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, która zebrała fundusze na podtrzymanie wysokich standardów leczenia dzieci na oddziałach pediatrycznych oraz dla godnej opieki medycznej seniorów.

W marcu odbył się finał akcji "Gram Dla Ciebie", w ramach której licytowane były koszulki hokeistów Cracovii. Wylicytowana kwota wsparła Małopolskie Hospicjum dla Dzieci, które w całości zostało przeznaczone na budowę pierwszego w Polsce Domu Opieki Wyręczającej, czyli ośrodka dla nieuleczalnie chorych dzieci z Małopolski.

Piłkarze Cracovii odwiedzili dzieci, które zostały na okres Świąt Wielkanocnych w Uniwersyteckim Szpitalu Dziecięcym w krakowskim Prokocimiu, by wspólnie z dziećmi malować pisanki.

Stowarzyszenie TYLKO CRACOVIA we współpracy z MKS Cracovia SSA, już po raz VI zorganizowały Pasiasty Dzień Dziecka na terenach stadionu przy ul. Józefa Kałuży 1, gdzie na najmłodszych czekało mnóstwo atrakcji, w tym turniej piłkarski w dwóch kategoriach wiekowych, strzelnica paintballowa, ścianka wspinaczkowa, strzelanie z łuku, dmuchane zamki oraz kącik plastyczny.

W grudniu miała miejsce piąta edycja akcji „Szlachetna Paczka” z udziałem sportowców MKS Cracovii SSA. Hokeiści Comarch Cracovii i piłkarze "Pasów" robili zakupy, by wesprzeć potrzebujące rodziny w ramach akcji "Szlachetna Paczka".

Również w grudniu, Cracovia zorganizowała już trzecią jej edycję Teddy Bear Toss, popularnej w świecie hokejowym inicjatywy, polegającej na zbiorce tysięcy pluszowych misiów, które trafiają na taflę lodowiska zaraz po pierwszym голу strzelonym przez "Pasy" w meczu z GKS Tychy. Następnie hokeiści jadą z pluszakami do Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Krakowie (i innych krakowskich placówek), by sprawić prezent dzieciom.

Konkurs grantowy, akcje charytatywne

Konkurs grantowy jest doskonałą okazją do łączenia działań CSR'owych Comarch z inicjatywami pracowników. Celem Konkursu grantowego jest wspieranie społecznych inicjatyw pracowników, zaangażowanie ich w działalność na rzecz społeczności lokalnych oraz budowanie wartościowych relacji z nimi, poprzez przygotowanie i realizowanie działań w formie stosownych projektów, na terenie Polski.

Konkurs odbywa się w edycjach wiosennej i jesienno-zimowej. Po raz pierwszy odbył się w 2016 roku. Dotychczas odbyły się dwie edycje konkursu, w których kwotą po 2 500 PLN nagrodzono trzy projekty:

- „Integracyjna impreza plenerowa w gospodarstwie agroturystycznym dla dzieci niepełnosprawnych” (2 500 PLN);
- „Stacjonarny obóz żeglarski dla młodzieży dotkniętej patologiami społecznymi ze świetlicy środowiskowo-integracyjnej” (2 500 PLN);
- Warsztaty programistyczne dla dzieci z Nidka (wykorzystanie mBotów) (2 500 PLN).

W 2017 roku konkurs grantowy jest kontynuowany w rozszerzonej wersji. W każdej edycji (wiosenna i jesienno-zimowa) zostaną przyznane 2 granty (każdy po 2 500 PLN).

Fundamenty CSR w Comarch

Podstawą działań w obszarze społecznej odpowiedzialności spółki jest przyjęty i funkcjonujący w firmie Kodeks Etyczny. Szczegółowe sprawozdanie dotyczące CSR w Comarch są co roku dokumentowane i prezentowane w postaci raportu społecznej odpowiedzialności biznesu Grupy Comarch, który jest zamieszczony w Internecie na stronie: <http://www.comarch.pl/o-firmie/zrownowazony-biznes/csr/>

Rok do roku Comarch obserwuje wzrost zaangażowania pracowników w podejmowane akcje w obszarze CSR. Do komunikacji, możliwości zgłaszania nowych zagadnień w tym obszarze został utworzony email: csr@comarch.pl.

Pomimo dużej aktywności Grupy Comarch w obszarze społecznej odpowiedzialności biznesu, obecnie działania te nie są usystematyzowane. Obecnie trwają prace nad kompleksową polityką CSR dla Grupy

Kapitałowej, regulującą opisane powyżej kwestie. Przewidywany termin powstania polityki CSR Grupy Kapitałowej Comarch to drugie półrocze 2017 roku.

4.3. Polityka Jakości i Zintegrowany System Zarządzania

[G4-15, G4-19] Comarch kładzie szczególny nacisk na jakość oferowanych produktów i świadczonych usług. Działania podnoszące tę wartość podejmowane są w celu zaspokojenia wzrastających i ściśle określonych oczekiwań klientów działających na rynku krajowym i międzynarodowym. Dzięki ciągłym pracom nad doskonaleniem i rozwojem Systemu Zarządzania Jakością Comarch uzyskał:

- certyfikat Zintegrowanego Systemu Zarządzania zgodnego z wymaganiami norm PN-EN ISO 9001:2009 Systemy Zarządzania Jakością, PN-EN ISO 14001:2005 Systemy Zarządzania Środowiskowego, PN-N-18001:2004 Systemy Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy, PN-ISO/IEC 27001:2014-12 Systemy Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji,
- certyfikat Wewnętrznego Systemu Kontroli, spełniającego wymagania Kryteriów WSK,
- certyfikaty potwierdzające, że system zarządzania jakością spełnia wymagania norm AQAP 2110:2009 Wymagania NATO dotyczące zapewnienia jakości w projektowaniu, pracach rozwojowych i produkcji oraz AQAP 2210:2015 Wymagania uzupełniające NATO do AQAP 2110 dotyczące zapewnienia jakości oprogramowania.

Certyfikaty Zintegrowanego Systemu Zarządzania oraz Wewnętrznego Systemu Kontroli wydane zostały przez Polskie Centrum Badań i Certyfikacji (PCBC). Jednostką certyfikującą dla systemu AQAP w Comarch jest Centrum Certyfikacji Jakości (CCJ) działające przy Wojskowej Akademii Technicznej.

Zintegrowany System Zarządzania zapewnia właściwą, systemowo administrowaną realizację wszystkich procesów biznesowych mających wpływ na jakość produktów i usług. Sprawne działanie systemu gwarantuje, że wszystkie procesy są monitorowane pod względem skuteczności i efektywności, doskonalone oraz przystosowywane do ciągle zmieniających się warunków rynkowych i technologicznych oraz do zmieniających się wymagań klienta. Wysoka jakość produktów i usług wspierana jest ciągłą troską o środowisko oraz o bezpieczeństwo pracowników i dostawców. Stosowanie zasad systemów wdrożonych w Comarch przyczynia się do wzrostu zaufania pomiędzy firmą a klientami i dostawcami. Umacnia też wizerunek Comarch w oczach wszystkich podmiotów zainteresowanych efektami działalności naszej firmy w obszarach jakości oferowanych produktów i usług, oddziaływania na środowisko, zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy, a także zapewnienia bezpieczeństwa informacji i danych oraz kontroli w obrocie towarami podwójnego zastosowania.

W ramach wdrożonego w Grupie Comarch Zintegrowanego Systemu Zarządzania funkcjonują następujące polityki zatwierdzone przez Zarząd: Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania, Polityka Wewnętrznego Systemu Kontroli, Polityka zrównoważonego rozwoju dla dostawców, Polityka Bezpieczeństwa Informacji, Polityka Prywatności, Polityka poszanowania własności intelektualnej osób trzecich, Kodeks etyczny.

Wszelkie uwagi dotyczące Zintegrowanego Systemu Zarządzania mogą być przesyłane na dedykowany adres email. W celu realizacji założeń poszczególnych polityk, w ramach GK Comarch funkcjonują przypisane do nich adresy mailowe, na które pracownicy mogą zgłaszać swoje uwagi. Dodatkowo pracownicy mają możliwość wnoszenia anonimowych zgłoszeń w zakresie naruszenia postanowień wdrożonych polityk, które przekazywane są do adresatów w postaci papierowej za pośrednictwem poczty wewnętrznej.

Szczegółowe informacje na powyższy temat znajduje się w <http://www.comarch.pl/o-firmie/zrownowazony-biznes/polityka-jakosci/>

4.4. Polityka poszanowania własności intelektualnej osób trzecich

[G4-15, G4-19] Grupa Comarch, jako podmiot tworzący oprogramowanie, doskonale rozumie potrzebę poszanowania praw własności intelektualnej i ze swojej strony dąży do pełnego poszanowania własności intelektualnej osób trzecich, w tym innych twórców oprogramowania, a także dostawców oraz

klientów Comarch. Comarch przestrzega regulacji prawnych dotyczących zasad poszanowania własności intelektualnej osób trzecich na poziomie prawa międzynarodowego, wspólnotowego i krajowego oraz wspiera system ochrony własności intelektualnej. Comarch dokłada wszelkich starań w celu zapewnieniu najwyższego poziomu ochrony praw własności intelektualnej osób trzecich.

Podstawowe cele tej Polityki to:

- Dbanie o zapewnienie poszanowania własności intelektualnej osób trzecich;
- Zapewnienie poszanowania patentów, znaków towarowych i innych praw własności przemysłowej osób trzecich;
- Wykorzystywanie własności intelektualnej, patentów, znaków towarowych oraz innych praw własności przemysłowej osób trzecich zgodnie z przepisami prawa oraz uzyskanymi przez Comarch licencjami;
- Korzystanie z oprogramowania osób trzecich wyłącznie w zakresie przyznanych Comarch licencji;
- Ochrona własności intelektualnej, patentów, znaków towarowych oraz innych praw własności przemysłowej Comarch;
- Ochrona interesów Comarch, w szczególności finansowych i prawnych;
- Troska o wysoką jakość oferowanych produktów i usług;
- Zarządzanie ryzykiem w zakresie objętym przez politykę;
- Zarządzanie własnością intelektualną oraz licencjami.

Cele Polityki wynikające z celów podstawowych to:

- Ochrona własności intelektualnej dostawców i odbiorców Comarch;
- Zaznajomienie pracowników Comarch z polityką i wyegzekwowanie jej przestrzegania;
- Osiągnięcie przejrzystości zasad wykorzystywania własności intelektualnej osób trzecich przez pracowników Comarch;
- Osiągnięcie jak najwyższego stopnia zrozumienia i poszanowania praw własności intelektualnej;
- Zakaz wykorzystywania przez pracowników oraz współpracowników Comarch oprogramowania, które narusza własność intelektualną osób trzecich.

Comarch zmierza do osiągnięcia celów polityki poprzez szkolenie pracowników oraz działanie w zgodzie z procedurami porządkującymi proces oceny, wyboru i pozyskiwania oprogramowania oraz przechowywania licencji dla:

- Oprogramowania na potrzeby wewnętrzne Comarch: narzędziowego i biurowego;
- Komponentów programistycznych i kodów źródłowych do wykorzystania w produktach Comarch;
- Komponentów programistycznych i kodów źródłowych do wykorzystania w usługach programistycznych realizowanych w taki sposób, że efekty pracy Comarch stają się własnością klienta (produkty dedykowane Comarch);

Cele polityki są realizowane również poprzez działania w ramach certyfikowanego Wewnętrznego Systemu Kontroli, zgodnie z procedurami obrotu z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, a także dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.

Do obowiązków każdego pracownika oraz współpracownika Comarch należy znajomość i przestrzeganie Polityki poszanowania praw własności intelektualnej oraz wynikających z niej procedur, w takim zakresie, w jakim ich one dotyczą, tj. w zakresie:

- Odpowiedzialności za korzystanie z oprogramowania przez Comarch,
- Odpowiedzialności za korzystanie z oprogramowania na sprzęcie komputerowym Comarch przez pracownika bądź współpracownika,
- Sposobu uzyskania zgody na wykorzystanie własności intelektualnej stron trzecich w produktach Comarch i produktach dedykowanych Comarch,
- Sposobu uzyskania zgody na zakup nowego oprogramowania.

Zarówno dostawca jak i odbiorca oprogramowania mają prawo do tego, żeby ich prawa własności intelektualnej były szanowane. Gwarancją poszanowania własności intelektualnej jest stosowanie przez pracowników oraz współpracowników Comarch odpowiednich procedur przy korzystaniu z tej własności. W przypadku wykrycia lub uzyskania informacji dotyczących nieprzestrzegania niniejszej Polityki, jak również przypadków naruszenia własności intelektualnej osób trzecich, Comarch obliuguje swoich pracowników, współpracowników, dostawców oraz odbiorców do zgłaszania takich przypadków do Działu Jakości i BHP oraz Działu Prawnego za pośrednictwem dedykowanego adresu email.

4.5. Kodeks etyczny Comarch

[G4-15, G4-19, G4-56] Grupa Comarch jest przekonana o wadze przestrzegania w ramach swoich praktyk obowiązujących uregulowań, przepisów prawnych i postępowania zgodnie z wyznaczonymi sobie standardami etycznymi.

Jako jeden z liderów rynku IT Comarch czuje się zobowiązany do promowania etyki oraz pragnie dołączyć do grona czołówki światowej pod względem odpowiedzialności korporacyjnej, przestrzegania praw człowieka i ochrony środowiska. Odpowiedzialność za osiągnięcie tego celu spoczywa na wszystkich pracownikach firmy Comarch.

Kodeks etyczny obowiązujący w Grupy Kapitałowej Comarch został zatwierdzony przez jej Zarząd, który zobowiązuje się do regularnej oceny przestrzegania zasad zawartych w kodeksie oraz aktualizowania jego treści na podstawie uzyskanych wniosków.

Kodeks odzwierciedla wartości etyczne, jakim Grupa Comarch hołduje i jakich chce przestrzegać. Stanowi on dla pracowników Grupy Comarch wzorzec postępowania w stosunku do współpracowników, przełożonych oraz klientów, partnerów i społeczności lokalnych, zarówno w relacjach biznesowych, jak i okołobiznesowych.

Kodeks Etyki Grupy Comarch jest rozpowszechniany i popularyzowany poprzez działania sekcji PR Comarch S.A.

Pełną treść Kodeksu etycznego Comarch można odnaleźć na: <http://www.comarch.pl/o-firmie/zrownowazony-biznes/kodeks-etyczny/>

Wszelkie niejasności, problemy związane z interpretacją treści Kodeksu Etycznego rozwiązuje powołany przez Zarząd Rzecznik ds. Etyki. Pracownicy Comarch są zachęceni do zgłaszania wszelkich uwag i modyfikacji związanych z treścią niniejszego Kodeksu Etycznego.

Do obowiązków Rzecznika ds. Etyki należy:

- wspieranie pracowników w przestrzeganiu kodeksu etycznego;
- promowanie idei kodeksu wewnątrz firmy;
- aktualizacja treści kodeksu;
- odpowiadanie stosownymi przedsięwzięciami na bieżące problemy pracowników związane z etyką podejmowanych przez nich działań biznesowych.

Pracownicy mają prawo oczekiwać od Rzecznika ds. Etyki pomocy i wsparcia w zakresie zgłaszanych zapytań na dedykowany adres email. Dodatkowo pracownicy mają możliwość anonimowych zgłoszeń o wszelkich naruszeniach w zakresie etyki za pośrednictwem papierowej poczty wewnętrznej. Zgodnie z prowadzonym rejestrem, w 2015 roku na ww. adres wpłynęły 2 zgłoszenia, natomiast w 2016 roku wpłynęło jedno zgłoszenie, przy czym żadne z nich nie były związane z naruszeniem prawa pracy.

4.6. Przeciwdziałanie korupcji

[G4-15, G4-19] Grupa Comarch przestrzega zasad uczciwej konkurencji, zapobiegania przekupstwu, nielegalnym płatnościom i korupcji.

Obowiązkiem pracowników Grupy Kapitałowej Comarch jest unikanie działalności prowadzącej do konfliktu interesów, czyli przyjmowanie i oferowanie prezentów w ramach prowadzenia działalności biznesowo-handlowej. Nie wolno płacić ani proponować łapówek lub nielegalnych świadczeń

urzędnikom państwowym ani przedstawicielom partii politycznych w celu zawarcia lub zachowania transakcji. Pracownicy Comarch nie mogą czerpać jakichkolwiek korzyści ani pomagać w osiągnięciu korzyści z zaistniałych okazji, które mogą powstać w wyniku wykorzystania informacji lub stanowiska w firmie.

Na mocy regulacji wewnętrznych pracownicy mają obowiązek zgłaszania podarunków od klientów/dostawców na dedykowany adres email. W 2016 roku wysłano cztery takie zgłoszenia, w 2015 roku podobnie.

Wewnętrzne procesy finansowo-księgowe zbudowane są w oparciu o systemy IT, które wymagają wielopoziomowych decyzji i weryfikacji. Dostęp do kluczowych danych i funkcji są ograniczone i nadzorowane, a działania logowane. To wszystko ma na celu uniemożliwienie dokonania nieautoryzowanych transakcji przez pracowników.

Powyższe zapisy poza regulacjami wewnętrznymi Comarch stanowi między innymi punkt V Kodeksu etycznego pracowników Grupy Comarch, niemniej jednak trwają prace nad przyjęciem Polityki przeciwdziałania korupcji jako odrębnego dokumentu. Comarch planuje stworzenie i implementację polityki przeciwdziałania korupcji na drugą połowę 2017 roku.

4.7. Ład korporacyjny

[G4-15, G4-19] Ład korporacyjny (ang. corporate governance) to zbiór zasad postępowania, skierowanych zarówno do organów spółek oraz członków tych organów, jak i do większościowych i mniejszościowych akcjonariuszy. Zasady ładu korporacyjnego odnoszą się do szeroko rozumianego zarządzania Spółką. Comarch S.A. podlega nowemu zbiorowi zasad ładu korporacyjnego pod nazwą „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016”, przyjętemu przez Radę Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie w 2015 roku.

Dobre Praktyki Spółek notowanych na GPW są przedmiotem corocznych sprawozdań dotyczących postępowania w zakresie przestrzegania zasad ładu korporacyjnego, sporządzanych przez spółki giełdowe. W załączeniu do raportu rocznego przekazanego do publicznej wiadomości w dniu 28 kwietnia 2017 roku, Zarząd Comarch S.A. przekazał raport dotyczący stosowania zasad ładu korporacyjnego przez Comarch S.A. w 2016 roku.

Zarząd oraz Rada Nadzorcza Comarch SA dokładają wszelkich starań w przestrzeganiu większości zasad Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW z zakresu obejmowanego przez zasadę „comply or explain” – zastosuj albo wyjaśnij – która polega na przekazywaniu rynkowi przez spółkę jednoznacznej informacji o naruszeniu praktyki. W 2016 roku Comarch SA nie stosowała się do rekomendacji dotyczącej wykonywania osobiście lub przez pełnomocnika prawa głosu w toku walnego zgromadzenia, poza miejscem odbywania walnego zgromadzenia, przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. Spółka nie przestrzega także części zasady dotyczącej polityki wynagrodzeń. Szczegółowe informacje na ten temat można odnaleźć w raporcie dotyczącym przestrzegania zasad ładu korporacyjnego przez Comarch SA w 2016 roku.

Pełna treść Raportu dotyczącego stosowania zasad ładu korporacyjnego jest również dostępna pod adresem: www.comarch.pl/relacje-inwestorskie/lad-korporacyjny

5. Kontrahenci

[G4-15, G4-EN32, G4-HR10, G4-SO9] Od stycznia 2017 roku w ramach struktury organizacyjnej Grupy Comarch funkcjonuje Dział Zarządzania Kontrahentami zajmujący się weryfikacją i analizą kontrahentów.

Do głównych kompetencji tego działu należy:

- zarządzanie bazą kontrahentów systemów funkcjonujących w ramach Grupy Comarch (weryfikacja, analiza, gromadzenie dokumentów),
- zarządzanie dostępem do danych i analiz firm zewnętrznych z branży informacji gospodarczej,

- przygotowywanie raportów (szerokie spektrum) o kontrahentach Grupy Comarch na potrzeby innych działów czy audytorów,
- partycypacja w procedurach dotyczących oceny i wyboru dostawców.

5.1. Dostawcy

[G4-12, G4-EN32] Ze względu na specyfikę branży IT, głównymi źródłami zaopatrzenia są międzynarodowe koncerny (producenci sprzętu komputerowego i oprogramowania) i ich polskie oddziały, polscy dystrybutorzy oraz podwykonawcy systemów IT. Działalność Grupy Comarch nie jest uzależniona od żadnego z dostawców. W 2016 roku żaden z kontrahentów nie dostarczył produktów czy usług o wartości przekraczającej 10% przychodów ze sprzedaży Grupy Comarch.

Zgodnie z założeniami procedury analizy dostawców aktualnie obowiązującej w Grupie Comarch głównymi kryteriami ich wyboru są: cena, czas realizacji zleceń oraz ogólna opinia na rynku. Polityka Zrównoważonego Rozwoju dla Dostawców jest deklaracją firmy, ale działania w jej zakresie nie są monitorowane systemowo.

Obecnie trwają prace nad rozbudową procedury oceny i weryfikacji dostawców. Przed rozpoczęciem współpracy każdy dostawca będzie musiał wypełnić kwestionariusz, w którym znajdują się pytania związane z wdrożonymi systemami jakości, etyką, zrównoważonym rozwojem itp. Na podstawie odpowiedzi, kontrahent zostanie przypisany do jednej z kategorii dostawców: wybierany do współpracy w pierwszej kolejności, drugiej kolejności, rezerwowo, ryzykowny. Kolejnym etapem weryfikacji będzie ocena współpracy z dostawcami na podstawie kryteriów takich jak: cena, czas realizacji, dotrzymanie ustalonych terminów, stopień spełnienia wyspecyfikowanych wymagań, jakość, ogólne warunki współpracy, w tym realizacja reklamacji. Ocena współpracy będzie obowiązkowa dla dostawców dużych (wysoki wolumen obrotów), tych którzy dostarczają elementy istotne z punktu widzenia bezpieczeństwa medycznego, do projektów podlegających pod wymagania AQAP, innych projektów uznanych za strategiczne.

Wyniki ankiet wstępnych oraz ocena dostawcy będą zapisywane w systemie, co umożliwi zautomatyzowanie procesu okresowego monitoringu oraz generowanie raportów.

Założenia systemu są w tej chwili analizowane pod względem merytorycznym - kompletność rozwiązania oraz pod kątem implementacji proponowanych rozwiązań w systemach informatycznych. Szacujemy, że nowa procedura zostanie wdrożona do końca trzeciego kwartału 2017 roku.

[G4-EC9] Struktura geograficzna dostawców.

Ze względu na geograficzny podział działalności Grupa Comarch wyróżnia następujące segmenty rynku: Polska, Europa, Ameryka Północna, Ameryka Łacińska i Pozostałe kraje. Dostawcy lokalni definiowani są jako mający siedzibę w kraju zgodnym z regionem działalności Comarch.

Region działalności Comarch	Dostawcy lokalni %		Dostawcy zagraniczni %	
	2016	2015	2016	2015
Polska	97%	98%	3%	2%
Europa	46%	35%	54%	65%
Ameryka Północna	57%	19%	43%	81%
Ameryka Łacińska	37%	31%	63%	69%
Pozostałe	51%	52%	49%	48%

5.2. Odbiorcy

[G4-PR5, G4-PR6] Ze względu na rodzaj oferowanych przez Comarch systemów informatycznych główną grupę odbiorców stanowią średnie i duże przedsiębiorstwa, które na całym świecie są największymi odbiorcami rozwiązań IT. Większość produktów i usług jest kierowana do określonej grupy odbiorców, natomiast usługi informatyczne są kierowane do szerszej grupy. Oferta Comarch przeznaczona jest zarówno dla polskich, jak i zagranicznych klientów. Od wielu lat jednym z głównych celów strategicznych Comarch jest rozwój sprzedaży na rynkach zagranicznych, w szczególności w Europie Zachodnie oraz obu Amerykach. Sprzedaż jest mocno zdywersyfikowana i nie występuje uzależnienie od jednego odbiorcy. W 2016 roku sprzedaż do żadnego z kontrahentów nie przekroczyła 10% całkowitej sprzedaży Grupy Kapitałowej.

Najważniejszymi zasadami Grupy Kapitałowej Comarch są: odpowiedzialność za sukcesy klientów oraz szacunek i otwartość na ich potrzeby. Comarch dostarcza swoim klientom innowacyjne produkty IT o najwyższej jakości, co uzyskiwane jest jako efekt wysokich umiejętności, doświadczeń i kompetencji pracowników, współpracy z wiodącymi ośrodkami badawczymi i naukowymi zarówno w Polsce, jak i za granicą oraz dokłada wszelkich starań, aby dostarczone rozwiązania IT spełniały najwyższe standardy i oczekiwania klientów.

Kontakty z klientem rządowym

W zakresie kontaktów z klientami sektora publicznego (administracja centralna i samorządowa, spółki komunalne, spółki Skarbu Państwa, publiczne zakłady opieki zdrowotnej) stosuje się przepisy ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zmianami). Przepisy te regulują sposób porozumiewania się z zamawiającym w trakcie trwania postępowania przetargowego, zakres czynności, jakie mogą być podejmowane przez strony postępowania oraz środki ochrony prawnej.

[G4-PR6] Bezpieczeństwo w biznesie międzynarodowym

Grupa Kapitałowa Comarch, by zapewnić kontrolę i bezpieczeństwo obrotu z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa Państwa, wdrożyła Wewnętrzny System Kontroli zapewniający stosowanie norm oraz wymagań prawnych międzynarodowych i krajowych.

[G4-PR5] Badanie satysfakcji klienta

Program Badania Satysfakcji Klientów to dla nas szansa na uzyskanie informacji, a następnie wprowadzenie usprawnień, aby zapewnić wysoki poziom satysfakcji ze współpracy z Comarch. W ramach programu badamy opinię naszych klientów na temat świadczonych przez Comarch usług i wytwarzanych przez Comarch produktów.

Zasadniczym elementem badania jest krótka ankieta on-line wysyłana do naszych klientów. Ankieta zawiera pytania zamknięte ze skalą ocen 1-10 oraz pytania otwarte. Respondenci dzieleni są na 3 grupy klientów: management, kierowników projektów oraz użytkowników.

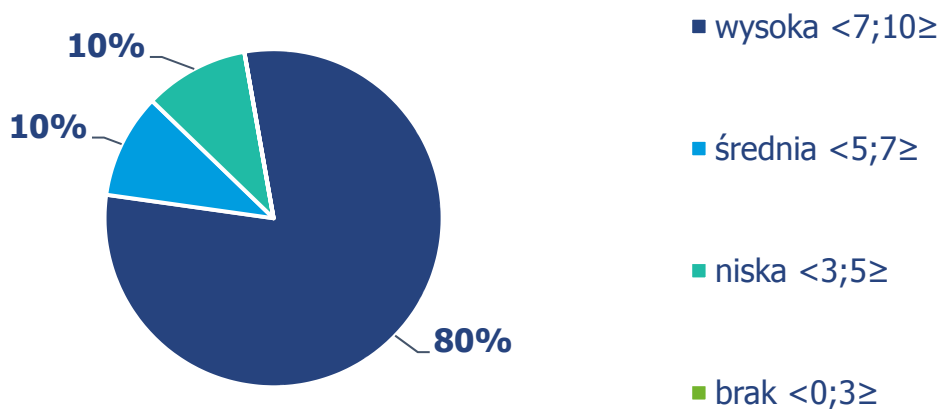
Dzięki informacjom uzyskanym z ankiet, możemy prawidłowo zidentyfikować i ustalić priorytety działań zmierzających do zapewnienia naszym klientom maksimum satysfakcji ze współpracy z Comarch.

Etapy badania satysfakcji klientów:

- Zbieranie opinii klientów.
- Analiza raportów.
- Określenie działań korygujących.
- Wdrożenie działań korygujących i zapobiegawczych.
- Weryfikacja wykonania działań korygujących i zapobiegawczych.

Poniższe wykresy przedstawiają jak kształtowała się ogólna satysfakcja klientów ze współpracy z Comarch w 2016 roku. Na wskaźnik przeciętnego zadowolenia klienta składało się m.in. ogólne zadowolenie ze współpracy z Comarch, chęć polecenia produktów/ usług Comarch innej firmie, chęć zakupu produktów/ usług Comarch w przyszłości, zadowolenie z cen Comarch w porównaniu do ich jakości; sposobu prowadzenia przez Comarch rozmów handlowych oraz negocjowania i podpisywania umowy.

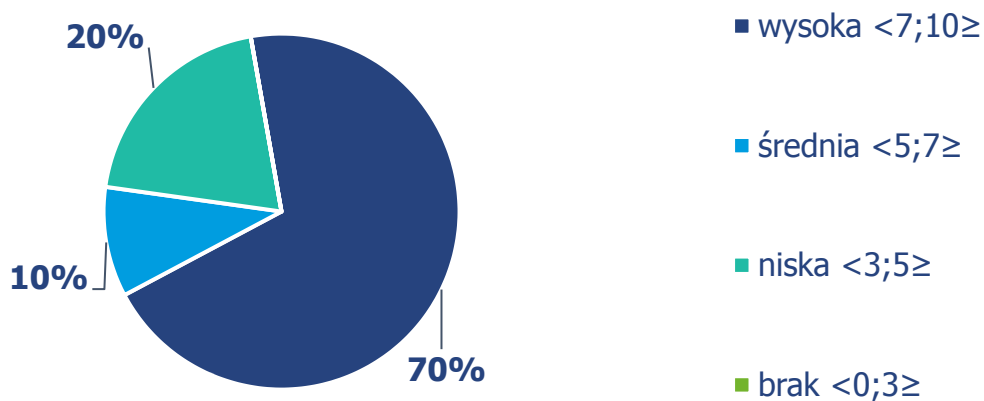
GK Comarch

Skala ocen: 1 – klient całkowicie niezadowolony; 10- klient w pełni zadowolony

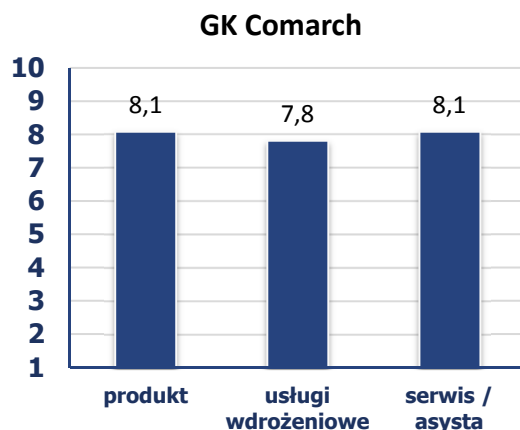
Kolejne wykresy przedstawiają jak kształtowała się **ogólna satysfakcja klientów z produktów i usług Comarch** w 2016 roku. Na ten wskaźnik składało się m.in. ogólne zadowolenie z wdrożonego produktu / usług wdrożeniowych / usług serwisu i asysty.

GK Comarch

Skala ocen: 1 – klient całkowicie niezadowolony; 10- klient w pełni zadowolony

Poniższe wykresy pokazują satysfakcję klientów z głównych typów projektów realizowanych przez Comarch tj. satysfakcja z wdrożonego produktu, usług wdrożeniowych, usług serwisu/ asysty.

Skala ocen: 1 – klient całkowicie niezadowolony; 10- klient w pełni zadowolony

Poniżej prezentujemy najwyżej oceniane aspekty poziomu zadowolenia klientów Comarch S.A. przez spółek grupy Comarch:

- Wysoka kultura osobista i umiejętność dobrej komunikacji.
- Merytoryczna wiedza pracowników.
- Poziom świadczonych usług.
- Orientacja na klienta.
- Szybkość reakcji na zgłoszenie.
- Elastyczność w dopasowaniu programów do potrzeb klienta.
- Jakość produktu.

6. Środowisko

Grupa Comarch przestrzega przepisów prawnych w zakresie ochrony środowiska naturalnego. Comarch świadomie ogranicza wpływ swojej działalności na środowisko naturalne, minimalizując zużycie zasobów naturalnych oraz wytwarzanie odpadów powstających w wyniku bieżącej działalności. Promuje także ekologiczny styl życia wśród swoich pracowników, prowadząc akcje zachęcające do czynnego uczestnictwa w ochronie środowiska naturalnego, takie jak dobrowolne podpisywanie „zielonej deklaracji” przez pracowników Comarch (więcej w pkt 6.2 niniejszego raportu).

W ramach wdrożonego systemu zarządzania środowiskowego zgodnego z wymaganiami normy ISO 14001, Comarch zidentyfikował aspekty środowiskowe, które monitoruje, nadzoruje, i na które wpływa.

6.1. Surowce

[G4-EN1] Ze względu na fakt, iż Comarch jest producentem oprogramowania i systemów informatycznych, nie zużywa do produkcji surowców będących zasobami naturalnymi jak rudy, minerały, drewno. Korzysta natomiast z typowych mediów, zużywanych w trakcie bieżącej pracy. Wśród wykorzystywanych surowców zidentyfikowano: energię elektryczną, energię cieplną, wodę, gaz i paliwa (benzynę i olej napędowy). W miarę rozwoju przedsiębiorstwa i uruchamiania produkcji fizycznej elektroniki podejście do wykorzystywania surowców/materiałów będzie ulegało zmianie i będzie dostosowywane do prowadzonej produkcji.

Niewielką na chwilę obecną część działalności Grupy Comarch stanowi projektowo-badawcza lub niskoseryjna produkcja urządzeń elektronicznych z podzespołów kupowanych na zewnątrz. Produkcja odbywa się w nowoczesnej hali produkcyjnej IoT Lab (Internet of Things Laboratory) zlokalizowanej w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Do ww. produkcji oraz prac badawczo-rozwojowych w tym

zakresie, w minimalnych ilościach wykorzystywane są powiązane materiały procesowe, jak kleje epoksydowe, cyjanoakrylowe, metaakrylowe i pochodne (maksymalnie 1 litr rocznie), cyna (maksymalnie kilka kilogramów rocznie), topniki (maksymalnie 1 kilogram rocznie), czyszciki IPA i inne (kilka litrów rocznie), itp. W związku z uruchomieniem laboratorium IoT (Internet of Things) w Krakowie w pierwszym kwartale 2017 roku, obrót tymi substancjami będzie zarządzany zgodnie z systemem zarządzania jakością, w ramach którego spółka przygotowuje rejestr substancji chemicznych.

Ze względu na fakt, że Comarch produkuje urządzenia z komponentów wytwarzanych przez firmy trzecie, spółka nie ma możliwości szczegółowo analizować składu wykorzystywanych do produkcji podzespołów i wskazać, czy ich poszczególne elementy są z materiałów odnawialnych czy nieodnawialnych.

W ramach procesu produkcyjnego wykorzystuje się papierowe, kartonowe i plastikowe opakowania i zabezpieczenia.

6.2. Energia

[G4-EN3, G4-EN5, G4-EN6] Grupa Comarch stale monitoruje zużycie energii elektrycznej, ciepłej i paliw we wszystkich obszarach swojej działalności, skupiając się przede wszystkim na energii elektrycznej i ciepłej wykorzystywanej w budynkach eksploatowanych przez Comarch oraz na zużyciu paliw płynnych służących do napędu samochodów należących do floty Comarch.

Wszystkie obiekty Comarch są budynkami nowoczesnymi, posiadającymi systemy zarządzania energią ciepłą i elektryczną. W obiektach będących własnością Comarch (m.in. budynki SSE w Krakowie, budynki w Warszawie i Łodzi) stopniowo wymieniane są świetlówki na te tworzone w technologii LED oraz wprowadzane są bardziej nowoczesne i energooszczędne urządzenia.

Od 2015 roku Comarch S.A. korzysta z ekologicznej energii w ramach oferty Tauron Eko Biznes, w ramach której kupowana energia elektryczna w całości lub części jest produkowana w tzw. wysokosprawnej kogeneracji, czyli procesie wspólnego wytwarzania energii elektrycznej oraz ciepła, zmniejszając tym samym emisje CO₂ do atmosfery.

Dynamika rozwoju, nawiązanie długofalowej współpracy z kontrahentami z całego świata, a w związku z tym utworzenie nowych miejsc pracy oznacza konieczność rozbudowy ośrodków programistycznych w całej Polsce. W marcu 2016 roku Comarch S.A. rozpoczęło inwestycję w nowoczesny budynek biurowy SSE7 położony na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie, w obrębie kampusu należącego do Comarch przy ulicy prof. Michała Życzkowskiego w Krakowie. Zakończenie inwestycji przewiduje się do końca 2017 roku. Budynek będzie posiadał garaż podziemny, parter, 4 piętra użytkowe oraz kondygnację techniczną na dachu budynku.

Budynek zaprojektowany został z dbałością o ekologię. Planuje się uzyskanie certyfikatu BREEAM Very Good. Budynek oferować będzie szereg udogodnień, m.in. kontakt wszystkich pomieszczeń pracy z bezpośrednim światłem dziennym, możliwość wietrzenia wszystkich pomieszczeń biurowych poprzez otwierane okna, duża ilość zieleni, dojazd ścieżkami rowerowymi, a także wewnętrzne i zewnętrzne przestrzenie do rekreacji i wypoczynku. Dodatkowo, ze względu na troskę o środowisko naturalne, na dachu budynku zostaną zainstalowane ogniwa fotowoltaiczne, służące do częściowego pokrycia własnego zapotrzebowania na energię elektryczną oraz ewentualnej odsprzedaży nadmiaru produkowanej energii do sieci elektroenergetycznej. Wyróżniającą cechą są półki świetlne, projektowane na południowych i zachodnich elewacjach. Półki świetlne mają podwójną funkcję: z jednej strony ocieniają pas przyokienny od słońca, z drugiej odbijają światło, doświetlając położoną w głębi traktu część pomieszczeń biurowych.

Co roku przygotowywane są programy środowiskowe, określające cele i działania ograniczające negatywne wpływy na środowisko oraz podnoszenie świadomości pracowników.

Wielu pracowników Comarch podpisało dobrowolną „zieloną deklarację”, zawierającą zasady, których przestrzeganie pomaga dbać o środowisko. Zasady te są tak sformułowane i dopasowane do firmy, aby bez żadnych problemów mogły być stosowane przez pracowników Comarch.

- Wyłączam światło, wychodząc z pomieszczeń wspólnych,

- Po pracy wyłączam komputery i inne urządzenia elektroniczne,
- Nie pozostawiam urządzeń w trybie czuwania,
- Odłączam od prądu nieużywane ładowarki,
- Rozważnie korzystam z bieżącej wody,
- Oszczędzam papier – drukuję dwustronnie,
- Powtórnie wykorzystuję koperty w obiegu wewnętrznym.

	2016	2015
Zużycie energii elektrycznej ¹⁾	16 399 683 kWh	15 754 700 kWh
Zużycie gazu ²⁾	398 846 kg	386 044 kg
Zużycie benzyny ³⁾	287 955 kg	275 934 kg
Zużycie oleju napędowego ³⁾	60 855 kg	76 202 kg
Całkowite zużycie energii ⁴⁾	96 577 642 MJ	92 822 120 MJ
Zużycie energii/pracownika	33 086 MJ/pracownika	33 389 MJ/pracownika

- 1) Zużycie energii elektrycznej przedstawiane jest dla budynków zlokalizowanych w Polsce będących własnością Comarch tzn. budynków w Specjalnej Strefie Ekonomicznej (SSE1, SSE2, SSE3, SSE4, SSE5, SSE6), dwóch budynków w Warszawie (przy ul. Puławskiej oraz przy ul. Leśnej), a także budynków w Łodzi (przy ul. Jaracza). Przedstawiane jest łączne zużycie energii elektrycznej dla tych budynków. Zużycie energii elektrycznej w roku 2016 było wyższe o ok. 4% w porównaniu z rokiem 2015. Wzrost wynika z faktu oddania do użytkowania budynku SSE6, w którym funkcjonuje również serwerownia.
- 2) Zużycie gazu przedstawione jest dla budynków zlokalizowanych w Polsce będących własnością Comarch, w których gaz jest wykorzystywany tzn. budynków w Specjalnej Strefie Ekonomicznej (SSE2, SSE3, SSE4), oraz budynków w Warszawie (przy ul. Puławskiej oraz przy ul. Leśnej). Przedstawiane jest łączne zużycie gazu dla tych budynków. Zużycie gazu podano w kg, wykorzystując do obliczeń następujący współczynnik: 1m³ gazu = 0,75 kg. Zużycie gazu w roku 2016 było wyższe o ok. 3% w porównaniu z rokiem 2015. Wzrost jest niewielki i może wynikać z warunków klimatycznych panujących w roku 2016 - niższe średnie temperatury.
- 3) Zużycie benzyny i oleju napędowego przedstawiane jest dla:
  - benzyny: przedstawiane jest łączne zużycie benzyny dla floty samochodowej w Polsce oraz paliwa używanego w kosiarkach.
  - oleju napędowego: przedstawiane jest łączne zużycie oleju napędowego dla floty samochodowej w Polsce i oleju wykorzystywanego w maszynach i agregatach.

Zużycie paliw podane jest w kg, wykorzystując do obliczeń następujące współczynniki: 1 litr benzyny = 0,73421 kg, 1 litr oleju napędowego = 0,83752 kg. Zużycie benzyny w roku 2016 wyniosło 287 955 kg i jest większe o ok. 4,4% w porównaniu z rokiem 2015. Wzrost wynika z zwiększenia we flocie samochodowej Comarch liczby pojazdów zasilanych benzyną, spełniających normy EURO6. Zużycie oleju napędowego w roku 2016 wyniosło 60 855 kg i w porównaniu z rokiem 2015 uległo znacznemu zmniejszeniu. Wynika to z wycofywania z floty pojazdów z silnikami wysokoprężnymi i zastępowania ich pojazdami z silnikami benzynowymi.

- 4) Do obliczenia całkowitego zużycia energii wewnątrz organizacji wzięto pod uwagę zużycie energii elektrycznej, gazu oraz paliw (benzyny i oleju napędowego) przedstawionych wyżej. Do obliczeń wykorzystano następujące współczynniki: 1 kg gazu = 14,75 kWh, 1 kg benzyny = 13,1 kWh, 1 kg oleju = 12,69 kWh. Całkowite zużycie energii zostało przeliczone na MJ. Całkowite zużycie energii w roku 2016 wyniosło 96 577 642 MJ i wzrosło o ok. 4% w porównaniu z rokiem 2015, w związku ze wzrostem zużycia energii elektrycznej, gazu oraz benzyny. Obliczono również intensywność

zużycia energii biorąc pod uwagę liczbę zatrudnionych pracowników w budynkach będących własnością Comarch. Zgodnie z danymi na 31 grudnia 2016 roku zatrudnionych było 2919 pracowników, co stanowi wzrost zatrudnienia o ok. 140 osób w porównaniu z rokiem 2015. Zużycie energii na osobę w roku 2016 wyniosło 33 086 MJ, a więc zmniejszyło się o 0,9% w porównaniu z rokiem 2015.

6.3. Flota Comarch

[GN-EN21] Sukcesywnie wymieniana jest flota samochodowa na pojazdy, które spełniają europejskie wymagania emisji spalin. Grupa Comarch sukcesywnie modernizuje flotę samochodową. W 2015 i 2016 roku zakupiono ponad 100 nowych samochodów spełniających rygorystyczne normy emisji spalin EURO6. W 2016 roku flota Comarch poszerzyła się również o 6 ekologicznych samochodów hybrydowych. Tym samym w 2015 i 2016 roku zastąpiono odpowiednią liczbę starszych, mniej ekonomicznych i mniej ekologicznych samochodów. Kwestie ekologiczne (zużycie paliwa, spełnianie normy emisji spalin) stanowią istotne kryterium wyboru samochodów do floty Comarch. Dodatkowo, począwszy od 2016 roku pracownicy Grupy Comarch biorą udział w teoretycznych i praktycznych kursach ecodrive'ingu, czyli ekonomicznej i ekologicznej jazdy samochodem. Dotychczas wzięło w nich udział 48 pracowników.

Normy emisji spalin	Samochody we flocie Comarch w Polsce	
	2016	2015
EURO 6	39,3%	25,53%
EURO 5	47,8%	50,15%
EURO 4 i niższe	12,9%	24,32%

6.4. Woda

[G4-EN8] Zużycie wody podlega ciągłemu monitorowaniu, w postaci odczytów z subliczników. W ramach działań dążących do minimalizacji zużycia, podnoszona jest świadomość pracowników, podejmowane są działania w celu zwiększenie szybkości i skuteczności reagowania na różnego rodzaju awarie, w tym pęknięcia rur, przecieki kranów.

	2016	2015
Zużycie wody	38 624 m ³	35 163 m ³
Zużycie wody na 1 pracownika	13,2 m ³	12,7 m ³

Zużycie wody przedstawiane jest dla budynków zlokalizowanych w Polsce będących własnością Comarch, tzn. budynków w Specjalnej Strefie Ekonomicznej (SSE1 - SSE6), dwóch budynków w Warszawie (przy ul. Puławskiej oraz przy ul. Leśnej), a także budynków w Łodzi (przy ul. Jaracza). Przedstawiane jest łączne zużycie wody dla tych budynków. Zużycie wody w roku 2016 było wyższe o ok. 9% w porównaniu z rokiem 2015. Wynikało to z prac budowlanych związanych z budową hali produkcyjnej Studio S1 przy budynku SSE6.

6.5. Emisje

[G4-EN15, G4-EN16, G4-EN18, G4-EN19, G4-EN20, G4-EN21, G4-EN28, G4-EN31, G4-EC2] Comarch stale dąży do minimalizacji negatywnego wpływu działalności na środowisko. W związku z tym od 2012 roku szacowana jest emisja ekwiwalentu dwutlenku węgla do środowiska. Podczas oszacowywania zastosowano metodologię polegającą na pomnożeniu danych dotyczących zużycia

energii, wody, paliwa przez odpowiednie współczynniki konwersji emisji. Przeliczniki te pozwalają na zamianę tych danych na ekwiwalent dwutlenku węgla (CO₂e). CO₂e jest uniwersalną jednostką miary, która pozwala na oszacowanie wpływu na ocieplenie globalne wynikające z emisji gazów cieplarnianych. Poniżej przedstawiono szacunkowe wartości bezpośredniej (wynikającej z działalności organizacji) i pośredniej (z wszelkich innych czynności) emisji dwutlenku węgla dla roku bazowego.

Bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych	2016	2015
Emisja CO ₂ e	2 278,66 Mg CO ₂ e	2 247,23 Mg CO ₂ e
Emisja CO ₂ e/osobę	0,78 Mg CO ₂ e /osobę	0,81 Mg CO ₂ e /osobę

Do obliczenia bezpośredniej emisji gazów cieplarnianych wykorzystano dane dotyczące zużycia paliw (benzyny i oleju napędowego), a także gazu ziemnego dla budynków będących własnością Comarch w Polsce. W roku 2016 dodano również emisję wodorofluorowęglowodorów HFC pochodzącą z nieszczelności instalacji chłodniczych i klimatyzacyjnych. Podczas obliczeń korzystano ze wskaźników opracowanych przez organizację DEFRA – Greenhouse Gas Conversion Factor Repository za rok 2016. Dodatkowo przy obliczeniu emisji HFC wykorzystano dane z analizy prowadzonej bazy danych Centralnego Rejestru Operatorów. Bezpośrednia emisja gazów cieplarnianych w 2016 roku wyniosła 2 278,66 Mg CO₂e, co stanowi wzrost o ok. 1,4% w porównaniu z rokiem 2015. Wzrost wynika ze zwiększenia zatrudnienia oraz zwiększenia liczebności floty samochodowej. Poziom emisji CO₂e na 1 pracownika obniżył się o 3,7% r/r.

Całkowita emisja gazów cieplarnianych (bezpośrednia i pośrednia łącznie)	2016 rok 2 919 osób	2015 rok 2 779 osób
Emisja CO ₂ e	15 595,206 Mg CO ₂ e	15 040,044 Mg CO ₂ e
Emisja CO ₂ e/osobę	5,34 Mg CO ₂ e/osobę	5,41 Mg CO ₂ e/osobę

W celu obliczenia intensywności emisji gazów cieplarnianych została zsumowana bezpośrednia i pośrednia emisja gazów cieplarnianych organizacji. Całkowita emisja gazów cieplarnianych w roku 2016 wyniosła 15 595,206 MgCO₂e, co stanowi wzrost o ok. 3,7% w porównaniu z rokiem 2015. Obliczono również intensywność emisji gazów cieplarnianych, biorąc pod uwagę liczbę zatrudnionych w budynkach będących własnością Comarch. Zgodnie z danymi na dzień 31.12.2016 roku zatrudnionych było 2 919 osób, co stanowi wzrost zatrudnienia o ok. 140 osób w porównaniu z rokiem 2015. Emisja gazów cieplarnianych na osobę w roku 2016 wyniosła 5,34 Mg CO₂e, a więc zmniejszyła się 1,3% w porównaniu z rokiem 2015.

[G4-EC2, G4-EN19] Redukcja emisji gazów cieplarnianych

Działanie związane z redukcją emisji gazów cieplarnianych przeprowadzone w roku 2016 to uszczelnienie instalacji zawierających wodorofluorowęglowodory (HFC). Miało to wpływ na ograniczenie bezpośredniej emisji gazów cieplarnianych.

Symbolicznym dowodem troski Grupy Comarch o stan środowiska naturalnego była akcja sadzenia drzewek zorganizowana w 2015 roku przy współpracy z Zarządem Zieleni Miejskiej w Krakowie. Pracownicy Grupy Comarch posadzili 300 cisów na Rondzie Grzegórzeckim w Krakowie. Podobne akcje będą organizowane zarówno w 2017 roku jak i kolejnych latach.

W ocenie Grupy, zarówno Grupa Comarch, jak i jej dostawcy nie mają bezpośredniego, ani znaczącego wpływu na zmiany klimatu.

[GN-EN20] Emisje substancji zubożających warstwę ozonową (SZWO)

W roku 2016 zlikwidowano instalacje zawierające SZWO. Substancje zostały odzyskane i unieszkodliwione przez uprawnione podmioty.

Emisje SZWO są monitorowane na podstawie bazy CRO (Centralny Rejestr Operatorów). Rejestruje się w niej wszystkie urządzenia klimatyzacyjne i przeciwpożarowe zawierające gazy zubożające warstwę ozonową. W rejestrze wprowadza się informacje o przeglądach i ewentualnych uzupełnieniach gazów.

[GN-EN21] Emisje tlenków azotu, tlenków siarki i innych znaczących emisji do powietrza

Rok	2016	2015
Emisja CH ₄	4,34 Mg CH ₄	2,89 Mg CH ₄
Emisja N ₂ O	3,65 Mg N ₂ O	4,15 Mg N ₂ O

Znaczące substancje zanieczyszczające powietrze generowane przez organizacje wzięte pod uwagę to CH₄ oraz N₂O powstające ze spalania paliw. W obliczeniach wzięto pod uwagę zużycie gazu oraz paliw (benzyny i oleju napędowego). Do obliczeń wykorzystano wskaźniki opracowane przez organizację DEFRA – Greenhouse Gas Conversion Factor Repository za rok 2016. Podane dane są danymi szacunkowymi. Emisja CH₄ w roku 2016 wyniosła 4,34 Mg CH₄, co stanowi wzrost w porównaniu z rokiem 2015. Wzrost może wynikać ze znacznego zwiększenia eksploatowanej floty samochodowej oraz wzrostu zatrudnienia. Emisja N₂O w roku 2016 wyniosła 3,65 Mg N₂O, co stanowi spadek w porównaniu z rokiem 2015.

[G4-EN28] Procent odzyskanych materiałów ze sprzedawanych produktów i ich opakowań wg kategorii materiału

Zarówno w 2015 jak i 2016 roku poziom zebrania użytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego wynosił 40% sprzedanych produktów. Minimalny poziom odzysku wynosił 75%. Obliczenia zostały wykonane na podstawie Ustawy z dnia 11 września 2015 o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. 2015 poz. 1688). Obowiązek był realizowany przez Organizację Odzysku Biosytem S.A.

Zarówno w 2015 jak i 2016 roku poziom odzysku wprowadzonych opakowań min. 61%. Obliczenia zostały wykonane na podstawie Ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 888 z późn. zm.) Obowiązek był realizowany przez Organizację Odzysku Biosytem S.A.

[G4-EN31] Inwestycje związane na ochronę środowiska

Największa inwestycja Grupy Comarch mająca wpływ na ochronę środowiska jest ściśle związana z budową budynku biurowego SSE7 w Krakowskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej. Budynek zaprojektowany został z dbałością o środowisko naturalne i ekologię. Na dachu budynku zostaną zainstalowane panele fotowoltaiczne o łącznej mocy 64 kW. Ogniwa fotowoltaiczne, z których zbudowane są panele fotowoltaiczne, zamieniają energię promieniowania słonecznego na energię elektryczną. Pozwoli to na częściowe pokrycie własnego zapotrzebowania na energię elektryczną oraz ewentualną odsprzedaż nadmiaru produkowanej energii do sieci elektroenergetycznej bez dodatkowej emisji CO₂ do atmosfery. Projektanci instalacji zakładają, iż przyniesie ona roczne oszczędności z tytułu zużycia energii elektrycznej w wysokości 34 000 PLN, co daje ok. 10 letni okres zwrotu z inwestycji.

W celu ograniczenia energochłonności, w budynku biurowym SSE7 zostaną wykorzystane również:

- półki świetlne na elewacji wschodniej i zachodniej pełniące podwójną funkcję: z jednej strony ocieniają pas przyokienny od słońca, z drugiej odbijają światło, doświetlając położoną w głębi traktu część pomieszczeń biurowych,
- Building Management System (BMS) wraz z automatyką: system integrujący instalacje wentylacji, klimatyzacji, ogrzewania, oświetlenia, kontroli dostępu, podtrzymania zasilania (UPS), sygnalizacji włamania i napadu, pozwalający na efektywne i optymalne zarządzanie budynkiem i zużyciem mediów,
- System BMS został już implementowany w budynku biurowym Comarch S.A. w Łodzi oddanym do użytku w pierwszym kwartale 2017 roku.

Dodatkowo na bieżąco modernizowane są urządzenia klimatyzacyjne na bardziej przyjazne środowisku naturalnemu, sukcesywnie wymieniane są świetlówki na te tworzone w technologii LED oraz instalowane są bardziej nowoczesne i energooszczędne urządzenia (EnergyStar).

6.6. Odpady

[G4-EN22, G4-EN23] Comarch posiada wdrożone procedury postępowania z odpadami. Odpady gromadzone są w sposób selektywny i zapobiegający ich negatywnemu oddziaływaniu na środowisko naturalne. W zakresie transportu i unieszkodliwiania odpadów Comarch współpracuje z wyłącznie uprawnionymi podmiotami posiadającymi środki techniczne pozwalające na gospodarowanie przekazanymi odpadami w sposób bezpieczny dla ludzi i środowiska.

Poniżej przedstawiono tabelę obrazującą ilość wytworzonych i przekazanych odpadów w 2015 oraz w 2016 roku. Największy procentowo udział w strumieniu odpadów wytwarzanych przez Comarch stanowi odpadowa elektronika. Odpad ten, zgodnie z polskim prawodawstwem, jest poddawany procesowi recyklingu w instalacjach firm odbierających odpady.

W 2016 roku oprócz odpadków wytworzonych w siedzibie głównej w Krakowie, monitorowaniu poddane były również odpady wytworzone w lokalizacji w Katowicach (w związku z przeniesieniem do nowej lokalizacji). Odpady niebezpieczne zostały w tabeli oznaczone symbolem „*”, masy podano w megagramach. Wszystkie spółki Grupy Kapitałowej corocznie raportują ilość wytworzonych odpadów do właściwych Urzędów Marszałkowskich.

Rodzaj odpadu	Kod odpadu	Ilość odpadów wytworzonych i przekazanych w 2015 roku (lokalizacje w Polsce)	Ilość odpadów wytworzonych i przekazanych w 2016 roku (lokalizacje w Polsce)
Sorbenty, materiały filtracyjne, tkaniny do wycierania (np. szmaty, ścierki) i ubrania ochronne inne niż wymienione w 15 02 02	15 02 03	0,290 Mg	--
Zużyte urządzenia zawierające freony, HCFC, HFC	16 02 11*	0,300 Mg	0,389 Mg
Zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 12	16 02 13*	0,821 Mg	0,352 Mg
Zużyte urządzenia inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 13 – złom elektroniczny	16 02 14	8,877 Mg	7,538 Mg
Elementy usunięte ze zużytych urządzeń, inne niż wymienione w 16 02 15 – tonery	16 02 16	0,1702 Mg	0,185 Mg

drukarskie z urzędów
biurowych

Inne baterie i akumulatory	16 06 05	0,079 Mg	0,047 Mg
----------------------------	----------	----------	----------

Mieszanina odpadów z piaskowników i z odwadniania olejów w separatorach

13 05 08*

5 m³

Od roku 2016 odpad jest ewidencjonowany przez wytwórcę odpadów tj. Separator Service Sp. z o.o.

Tłuszcze i mieszaniny olejów z separacji olej/woda zawierające wyłącznie oleje jadalne i tłuszcze

19 08 09

--

6,692 Mg

Odpady wielkogabarytowe

20 03 07

--

0,725 Mg

Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03

17 09 04

--

2, 090 Mg

*odpady niebezpieczne

Poziom zgodności z regulacjami

Comarch wdrożył procedurę identyfikacji i dostępu wymagań prawnych. Co najmniej raz w roku przeprowadzana jest ocena zgodności z mającymi zastosowanie wymaganiami prawnymi i innymi wymaganiami przyjętymi do stosowania przez Comarch. Wyniki oceny prezentowane są w dokumentacji sporządzanej na przegląd zintegrowanego systemu zarządzania i przedstawiane Zarządowi.

[G4-EN29] W Grupie Comarch nie zidentyfikowano żadnej niezgodności z przepisami prawa lub innymi regulacjami.

[G4-EN34] W okresie objętym raportowaniem do spółek Grupy nie wpłynęły żadne skargi dotyczące wpływu na środowisko w ramach formalnych mechanizmów skargowych.

W ramach współpracy z podmiotami zewnętrznymi podejmowane były akcje dedykowane dla pracowników, w ramach których pracownicy mogli oddawać zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, także sprzęt wielkogabarytowy. Przy okazji prowadzone były zbiórki makulatury. Obecnie w obiektach Comarch rozstawione zostały pojemniki na odpady. Pracownicy mogą na bieżąco oddawać zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny; dodatkowo mogą oddawać do utylizacji zużyte baterie i świetlówki.

Od listopada 2014 roku Comarch jest członkiem Ogólnopolskiej Izby Gospodarczej Ochrony Środowiska zrzeszającej przedsiębiorców będących organizacjami odzysku odpadów oraz przedsiębiorców wprowadzających do obrotu opakowania, produkty w opakowaniach oraz sprzęt elektryczny i elektroniczny.

7. Bezpieczeństwo i higiena pracy

[G4-LA6, G4-LA8] SYSTEM NADZORU I BADANIA WYPADKÓW

W spółkach polskich Grupy nie ma zarejestrowanych związków zawodowych, zatem nie istnieją formalne porozumienia (lokalne lub międzynarodowe) ze związkami zawodowymi uwzględniające kwestie ochrony

zdrowia i bezpieczeństwa. Wypadki przy pracy badają zgodnie z obowiązującymi przepisami: Główny Specjalista ds. BHP oraz przedstawiciel pracowników. Protokoły ustalania okoliczności i przyczyn wypadków zatwierdzane są przez Pracodawcę. Rejestr wypadków przy pracy oraz dokumentacja wypadków podlega archiwizacji. Sposób postępowania w sytuacji wypadków opisany jest w wewnętrznych procedurach opracowanych na podstawie obowiązujących wymagań prawnych oraz praktyki Comarch.

Comarch we wszystkich swoich oddziałach posiada grupę Ratowników liczącą łącznie ok. 100 osób. Ratownikami są pracownicy przeszkoleni z zasad udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej oraz postępowania podczas ewakuacji. Co 2 lata organizowane są dla Ratowników szkolenia, mające na celu odświeżenie i usystematyzowanie wiedzy, informowanie o ewentualnych zmianach w standardach udzielania i pomocy przedmedycznej oraz o zmianach organizacyjnych w zakresie ewakuacji. Szkolenia mają także na celu uzupełnienie liczby Ratowników. Ratownicy mają do dyspozycji środki do udzielania pierwszej pomocy oraz instrukcje udzielania pomocy przedmedycznej. Przygotowane zostały także instrukcje i listy kontrolne określające zasady postępowania podczas ewakuacji. Ratownikami są ochotnicy.

RODZAJ WYPADKÓW (Dane dotyczą Grupy Comarch, bez OPSO i Cracovii z racji odmiennego typu działalności)

W 2016 roku zaistniały 3 wypadki przy pracy, które nastąpiły w związku z pracą, ale nie bezpośrednio podczas jej wykonywania. Dwa wypadki zdarzyły się podczas czynności przygotowujących świadczenie pracy – przemieszczanie się, jeden wypadek zdarzył się w miejscu wykonywania pracy, ale bez związku ze świadczeniem pracy przez pracownika. Przyczyny zaistnienia tych wypadków wiążą się z czynnikami organizacyjnymi oraz czynnikiem ludzkim. Wszystkie wypadki zakwalifikowano jako lekkie. Dwa wypadki nie spowodowały niezdolności do pracy, jeden wypadek spowodował 24 dni niezdolności do pracy.

Dla porównania w 2015 roku zaistniało 7 wypadków przy pracy, które nie miały bezpośredniego związku z wykonywaną pracą. 4 wypadki zaistniały w czasie podróży służbowych pracowników w okolicznościach wykluczających związek z pracą, a jedynie związek z podróżą służbową. Przyczyny zaistnienia tych wypadków obciążają innych użytkowników dróg oraz kierowców innych pojazdów. 3 wypadki zakwalifikowane jako wypadki przy pracy nastąpiły w związku z pracą, ale nie bezpośrednio podczas jej wykonywania. Wypadki te zdarzyły się podczas regulaminowych przerw w pracy oraz czynności przygotowującej świadczenie pracy. Wszystkie wypadki zakwalifikowano jako lekkie, spowodowały one 158 dni niezdolności do pracy.

ZESTAWIENIE DANYCH DOTYCZĄCYCH WYPADKÓW PRZY PRACY W LATACH 2015-2016

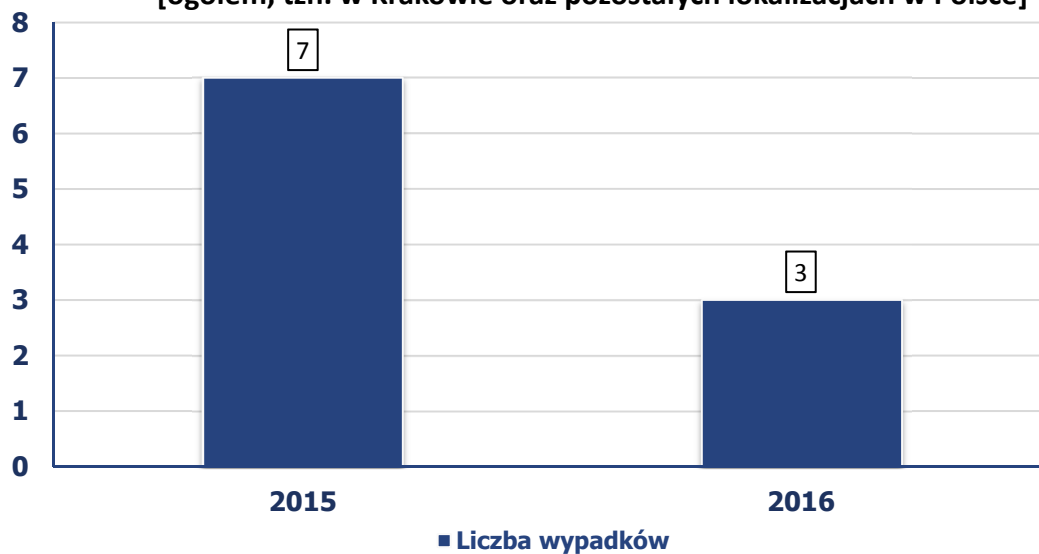
(Dane dotyczą Grupy Comarch, bez OPSO i Cracovii z racji odmiennego typu działalności)

W Comarch szacuje się wypadkowość, tj. sumę wypadków zaistniałych w ciągu roku, przedstawioną za pomocą wskaźników. Wskaźniki te umożliwiają porównanie i ocenę firmy pod względem wielkości wypadkowości. Stosowane są dwa mierniki: wskaźnik częstości oraz ciężkości wypadków.

Wskaźnik częstości wyrażony jest stosunkiem liczby wypadków do liczby osób zatrudnionych, natomiast wskaźnik ciężkości to stosunek liczby dni straconych, spowodowanych absencją wypadkową do liczby wszystkich zaistniałych wypadków

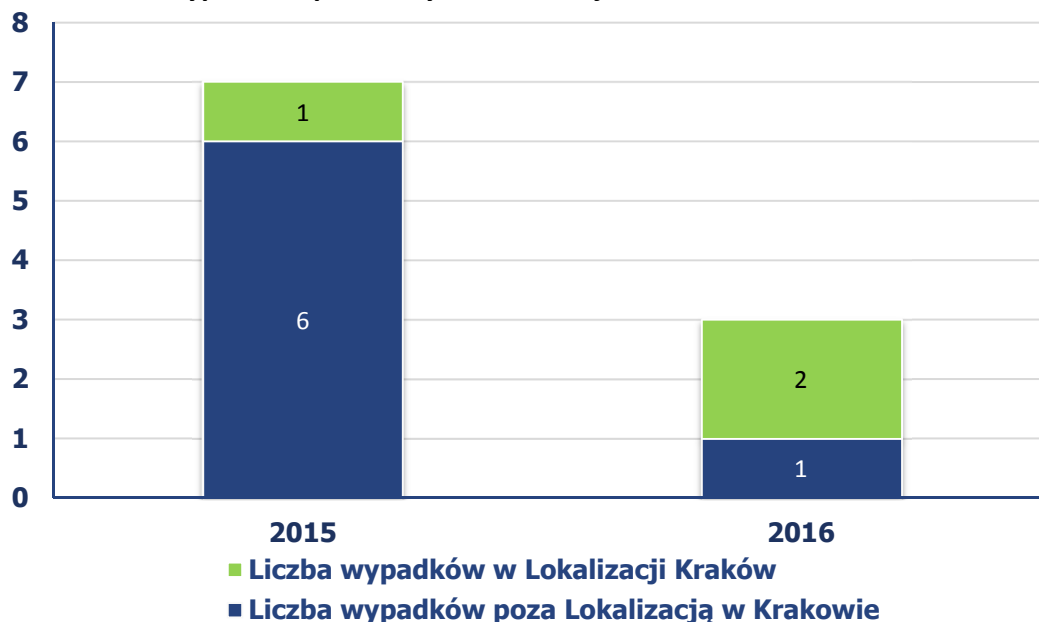
Rok	Liczba wypadków ogółem	Liczba wypadków w lokalizacji CASA	Liczba dni zwolnienia lekarskiego	Wskaźnik częstości	Wskaźnik ciężkości
2015	7	1	158	2,2	22,6
2016	3	3	24	0,9	8

Zestawienie liczby wypadków przy pracy oraz traktowanych na równi z wypadkami przy pracy w latach 2015-2016
[ogółem, tzn. w Krakowie oraz pozostałych lokalizacjach w Polsce]

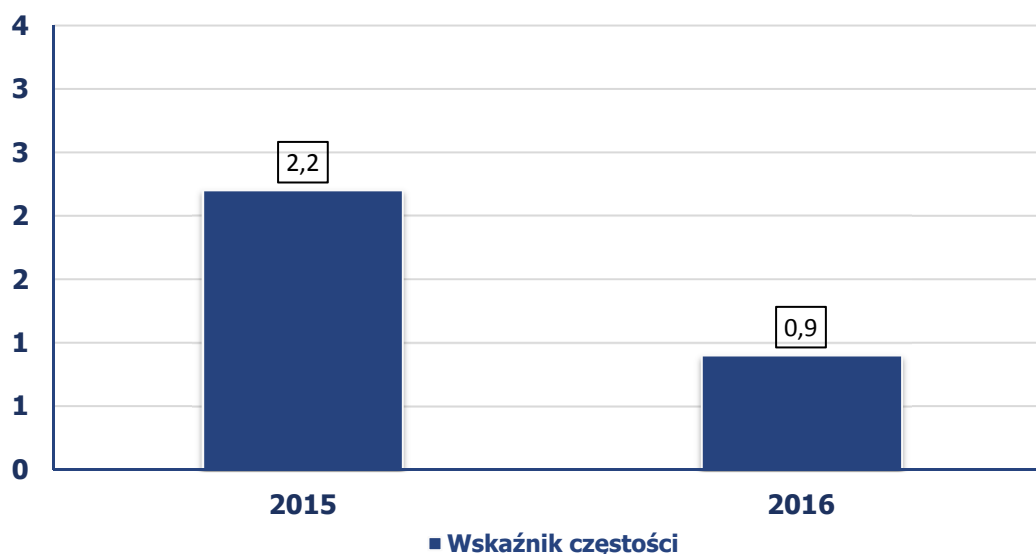
Rys. 1 Liczba wypadków przy pracy oraz traktowanych na równi z wypadkami przy pracy w latach 2015-2016 w Comarch SA

Zestawienie liczby wypadków przy pracy oraz traktowanych na równi z wypadkami przy pracy z podziałem na wypadki w Krakowie oraz wypadki w pozostałych Lokalizacjach w Polsce w latach 2015-2016

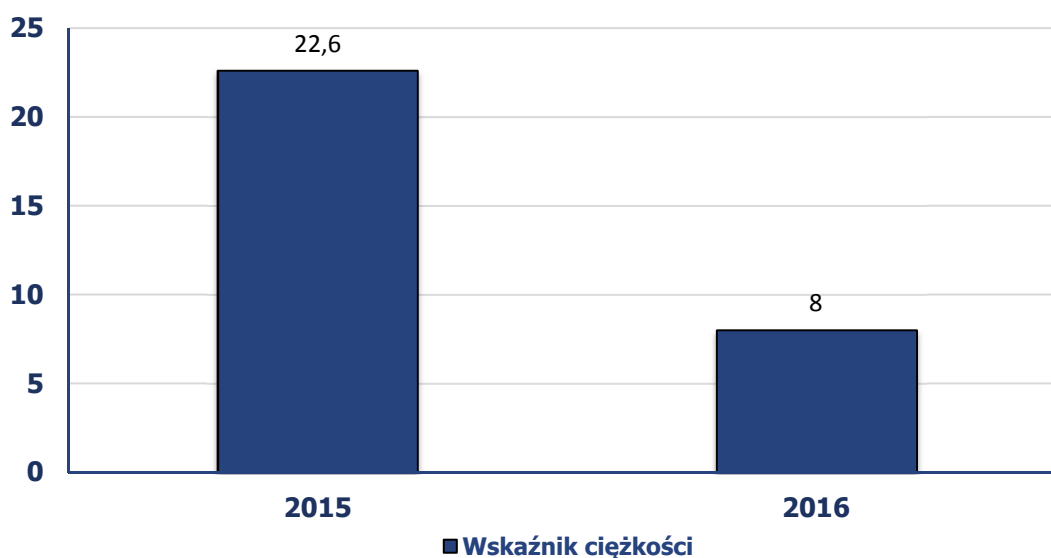
Rys. 2 Liczba wypadków przy pracy oraz traktowanych na równi z wypadkami przy pracy w latach 2015-2016 w Comarch SA z podziałem na zaistniałe w Krakowie oraz w pozostałych Lokalizacjach w Polsce

Wskaźnik częstości wypadków przy pracy oraz wypadków traktowanych na równi z wypadkami przy pracy w latach 2015-2016

Rys. 3 Wskaźnik częstości wypadków przy pracy w latach 2015-2016

Wskaźnik ciężkości wypadków przy pracy oraz wypadków traktowanych na na równi z wypadkami przy pracy w latach 2015-2016

Rys. 4 Wskaźnik ciężkości wypadków przy pracy w latach 2015-2016

Wskaźnik częstości wypadków przy pracy w 2016 roku w Comarch S.A. wyniósł 0,9. Porównując z rokiem 2015, wskaźnik częstości wypadków zmniejszył się w stosunku do 2015 roku z wartości 2,2 do 0,9 czyli o 245% razy. W stosunku do roku 2015 liczba wypadków przy pracy zmniejszyła się o 4 wypadki przy zwiększeniu się liczby pracowników o ok. 300 osób.

Wskaźnik ciężkości wypadków przy pracy w 2016 roku wyniósł 8. Porównując z ubiegłym rokiem, wskaźnik ten wynosił 22,6, czyli w 2016 roku zmniejszył się o 65%.

Ponadto, wskaźnikiem znaczącym w ocenie stanu bezpieczeństwa jest ustalona przez ZUS składka wypadkowa, która od 1 kwietnia 2016 roku do 31 marca 2017 roku wynosi 0,67%.

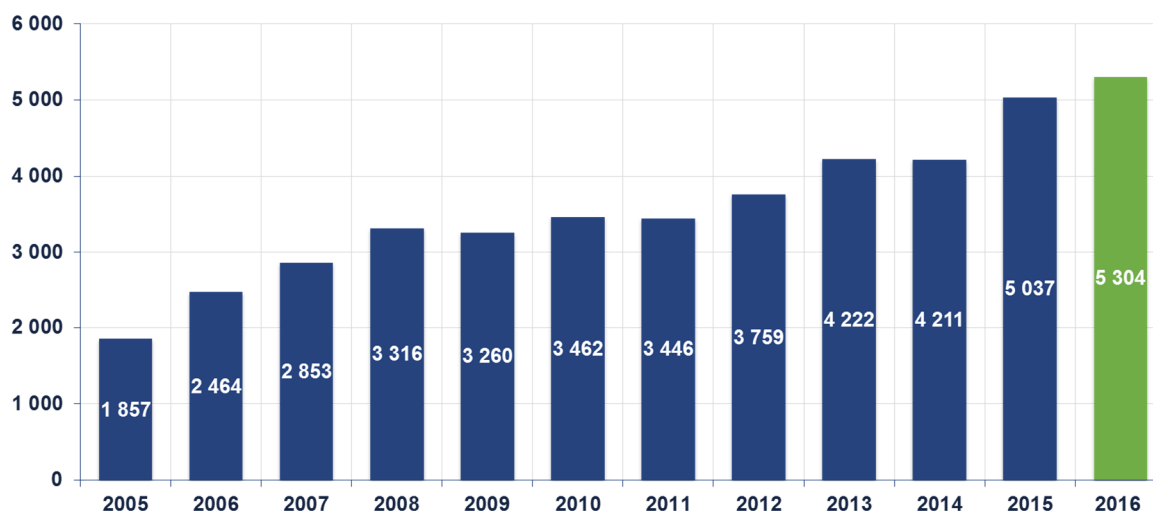
[G4-HR1] Klauzula zachowania podstawowych praw pracowniczych dla podwykonawców

W każdej umowie inwestycyjnej Comarch zamieszcza klauzulę, w której wymaga od wykonawcy zachowania podstawowych praw pracowniczych. Taki zapis obejmuje m.in. obowiązek zatrudniania pracowników zgodnie z postanowieniami Kodeksu Pracy i przepisów wykonawczych dotyczących zatrudniania pracowników, wypłacania należnych im pensji i zapewnienia warunków pracy wymaganych przez prawo. Wykonawcy są również umownie zobowiązani do zapewnienia pracownikom bezpieczeństwa, higienicznych warunków wykonywania pracy oraz dobrego samopoczucia oraz wypełniania postanowienia dotyczącego BHP.

8. Zasoby ludzkie

[G4-EC5, G4-LA2 G4-LA1, G4-10, G4-11, G4-LA12, G4-LA13,] Podstawowym czynnikiem ograniczającym moce produkcyjne są zasoby ludzkie. Do stałego inwestowania w nowe produkty i technologie informatyczne firma potrzebuje pracowników o odpowiednim wykształceniu i o szerokim zakresie kompetencji. Firma elastycznie zarządza zespołami pracowników, poprzez ciągłą optymalizację alokacji zasobów w aktualnych projektach komercyjnych i prowadzonych wewnętrznych projektach badawczo-rozwojowych (budowa nowych produktów i uaktualnianie istniejącego oprogramowania nie związane bezpośrednio z umowami z klientami), wykorzystując do tego celu autorskie rozwiązania informatyczne. W efekcie wykorzystanie zasobów ludzkich jest bliskie 100%. Grupa dywersyfikuje ryzyko ograniczeń w dostępności zasobów ludzkich poprzez prowadzenie działalności w 14 oddziałach zlokalizowanych w ośrodkach miejskich w Polsce. Na dzień 31 grudnia 2016 roku 2 948 pracowników było zatrudnionych w Krakowie, 1 790 w innych miastach w Polsce oraz 566 poza granicami Polski.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku w Comarch S.A. było zatrudnionych 4 276 osób wobec 3 943 osób zatrudnionych na dzień 31 grudnia 2015 roku, natomiast w całej Grupie Kapitałowej liczba zatrudnionych wzrosła do 5 304 osoby w porównaniu do 5 037 osób z 31 grudnia 2015 roku (ze względu na odmienną specyfikę działalności w liczbie tej nie jest uwzględniony stan zatrudnienia w MKS Cracovia SSA). W spółkach polskich Grupy Comarch nie występują zbiorowe układy pracy.

8.1. Przeciętne zatrudnienie w Grupie Comarch w latach 2012-2016.

[G4-LA1] Przeciętne zatrudnienie w Grupie Comarch z wyłączeniem MKS Cracovia SSA w latach 2012-2016 kształtowało się następująco:

Przeciętna ilość osób zatrudnionych:	2016	2015	2014	2013	2012
na stałe	4 283	4 029	3 401	3 376	3 048
jako współpracownicy	857	867	728	738	612
Razem	5 140	4 896	4 129	4 114	3 660

Pracownicy	2016	2015	2014	2013	2012
pracownicy produkcyjni oraz konsultanci techniczni	4 043	3 810	3 218	3 213	2 785
sprzedaż i marketing	639	642	528	516	500
administracja	458	444	383	385	375
Razem	5 140	4 896	4 129	4 114	3 660

Przeciętne zatrudnienie w MKS Cracovia SSA w latach 2012-2016 kształtowało się następująco:

Przeciętna ilość osób zatrudnionych:	2016	2015	2014	2013	2012
na stałe	49	41	39	38	42
jako współpracownicy	212	193	114	181	146
Razem	261	234	153	219	188

8.2. Rotacja zatrudnienia w Grupie Comarch.

[G4-LA1] Rotacja zatrudnienia w Grupie Comarch w roku 2016

Rotacja zatrudnienia w 2016	Zatrudnieni			Zwolnieni			Razem
	Kobiety	Mężczyźni	Razem	Kobiety	Mężczyźni	Razem	
Polska	229	637	866	142	496	638	228
Zagranica	53	88	141	33	69	102	39
Razem	282	725	1007	175	565	740	267

Dynamika wzrostu zatrudnienia w 2016 była świadomie mniejsza niż w 2015, niemniej zarówno w Polsce, jak i za granicą odnotowaliśmy dodatni wzrost zatrudnienia netto. Liczba zwolnionych utrzymała się na zbliżonym poziomie. Utrzymanie niskiego wskaźnika rotacji było ważnym elementem strategii

personalnej w latach 2015-2016. Obszar ten jest regularnie monitorowany przez dedykowany zespół HR Partnerów, powołany w 2015.

Struktura zatrudnienia w podziale na płeć jest charakterystyczna dla branży informatycznej (stosunkowo niewielki udział kobiet) i nie odbiega od ogólnych norm na rynku pracy. Wskaźnik ten jest wyższy dla spółek zagranicznych z uwagi na dominujący profil stanowisk w obszarze sprzedaży i consultingu.

[G4-LA1] Rotacja zatrudnienia w Grupie Comarch w roku 2015:

Rotacja zatrudnienia w 2015	Zatrudnieni	Zwolnieni	Razem
Polska	1269	548	721
Zagranica	204	81	123
Razem	1473	629	844

[G4-LA1] Struktura wiekowa rotacji zatrudnienia w Grupie Comarch

Struktura wiekowa rotacji zatrudnienia w Grupie Comarch	2016			2015		
	Zatrudnieni	Zwolnieni	Razem	Zatrudnieni	Zwolnieni	Razem
do 30 lat	838	523	315	1191	417	774
31-50 lat	165	208	-43	275	198	77
ponad 50 lat	4	9	-5	7	14	-7

Struktura wiekowa rotacji zatrudnienia jest zbieżna ze strategią rekrutacyjną, która koncentruje się na zatrudnianiu absolwentów najlepszych polskich uczelni technicznych. Duży wpływ na wysoki udział najmłodszej grupy wiekowej w strukturze ma jeden z największych w Europie program stażowy, do udziału w którym rokrocznie zapraszamy ok. 300 studentów.

Ujemny wskaźnik netto zatrudnienia w grupie 31-50 lat w 2016 wynika ze świadomego zahamowania dynamiki zatrudnienia w stosunku do roku 2015. Liczba zwolnionych w tej grupie jest zbliżona do analogicznej liczby w 2015, co uwidacznia zabiegi związane z ograniczaniem rotacji z inicjatywy pracowników. Jednocześnie liczba osób odchodzących w wieku do 30 lat rośnie, co jest zbieżne z ogólnościowym trendem skracania się długości stażu pracy u jednego pracodawcy, obserwowanym u przedstawicieli najmłodszego pokolenia.

8.3. Umowa, na podstawie której świadczona jest praca. Dane dotyczą Grupy Comarch (polskie spółki Grupy).

[G4-10] Liczba pracowników własnych i znajdujących się pod nadzorem spółki wg płci i rodzaju umowy

Rodzaj umowy o pracę	Etat	31.12.2016	31.12.2015
Umowa o pracę na czas nieokreślony	Niepełny etat	58	51
	Pełny etat	1 440	1 463
	Razem	1 498	1 514

Umowa o pracę na czas określony	Niepełny etat	77	47
	Pełny etat	2 122	1923
	Razem	2 199	1 970
Razem		3 697	3 484

Rodzaj umowy o pracę	Wiek	31.12.2016	31.12.2015
Umowa o pracę na czas nieokreślony	poniżej 30 lat	147	167
	30-50 lat	1 323	1 325
	powyżej 50 lat	28	22
	Razem	1 498	1 514
Umowa o pracę na czas określony	poniżej 30 lat	1 385	1 301
	30-50 lat	805	662
	powyżej 50 lat	9	7
	Razem	2 199	1 970
Razem		3 697	3 484

Rodzaj umowy	Płeć	31.12.2016	31.12.2015
Umowa o pracę na czas nieokreślony	Kobiety	429	426
	Mężczyźni	1069	1088
	Razem	1 498	1 514
Umowa o pracę na czas określony	Kobiety	694	615
	Mężczyźni	1505	1355
	Razem	2 199	1 970
Pozostałe formy zatrudnienia	Kobiety	203	172
	Mężczyźni	838	851

	Razem	1 041	1 023
Razem		4 738	4 507

[G4-EC3] Pokrycie zobowiązań emerytalnych organizacji wynikających z programów o zdefiniowanych świadczeniach.

W roku 2016 wprowadzenie w zakładzie pracy Pracowniczych Programów Emerytalnych było w Polsce dobrowolne. W Polskich spółkach Grupy Comarch, taki program nie został zaimplementowany.

[G4-EC5] Stosunek wynagrodzenia pracowników najniższego szczebla* w podziale na płeć do płacy minimalnej na danym rynku w głównych lokalizacjach organizacji. Dane dotyczą Grupy Comarch (polskie spółki Grupy):

pracownicy najniższego szczebla	2016		2015	
	Kobieta	Mężczyzna	Kobieta	Mężczyzna
Wszystkie lokalizacje w Polsce	201%	247%	194%	246%
w tym Kraków	196%	247%	192%	247%

*wg słowniczka Wytycznych dotyczących raportowania GR4: wynagrodzenie pracowników najniższego szczebla to wynagrodzenie oferowane pracownikom pełnoetatowym należącym do najniższej kategorii zatrudnienia. Nie uwzględnia wynagrodzenia wypłacanego praktykantom lub terminatorom.

[G4-LA2] Świadczenia zapewniane pracownikom pełnoetatowym, które nie przysługują pracownikom tymczasowym lub zatrudnionym w niepełnym wymiarze godzin, w podziale na główne lokalizacje prowadzenia działalności. Dane dotyczą polskich spółek Grupy Comarch.

Opieka medyczna jest dodatkowym świadczeniem dla pracowników. Jest dostępna dla osób zatrudnionych na umowie o pracę (bez względu czas trwania umowy i wymiar etatu).

[G4-LA3] Wskaźniki powrotu do pracy i utrzymania zatrudnienia po urlopie macierzyńskim/ojcowskim w podziale na płeć. Dane dotyczą polskich spółek Grupy Comarch.

	Kobieta	Mężczyzna	Razem
Liczba osób, która korzystała z urlopów związanych z rodzicielstwem*	182	198	380
Liczba osób, która wróciła do pracy po urlopach związanych z rodzicielstwem	71	183	254
2016 Liczba osób, która wróciła do pracy po urlopach związanych z rodzicielstwem i była nadal zatrudniona przez 12 miesięcy od powrotu do pracy	39	111	150
Wskaźnik powrotu do pracy**a)	39%	92%	
Wskaźnik utrzymania zatrudnienia**b)	71%	83%	

	Liczba osób, która korzystała z urlopów związanych z rodzicielstwem*	141	136	277
	Liczba osób, która wróciła do pracy po urlopach związanych z rodzicielstwem	55	133	188
2015	Liczba osób, która wróciła do pracy po urlopach związanych z rodzicielstwem i była nadal zatrudniona przez 12 miesięcy od powrotu do pracy	39	142	181
	Wskaźnik powrotu do pracy**	39%	98%	
	Wskaźnik utrzymania zatrudnienia**	-	-	

* urlopy macierzyńskie i rodzicielskie, urlopy wychowawcze i urlopy ojcowskie (dwa tygodnie)

** przez pracowników, którzy skorzystali z urlopu macierzyńskiego/tacierzyńskiego

a) Wskaźnik powrotu do pracy – wg wskazówek do G4-LA3 jest to stosunek całkowitej liczby pracowników, którzy wrócili do pracy po urlopie macierzyńskim/tacierzyńskim do całkowitej liczby pracowników, którzy powinni wrócić do pracy po urlopie macierzyńskim/tacierzyńskim

b) Wskaźnik utrzymania zatrudnienia – wg wskazówek do G4-LA3 stosunek całkowitej liczby pracowników, którzy zachowali pracę 12 miesięcy po powrocie do pracy po zakończeniu urlopu macierzyńskiego/tacierzyńskiego do całkowitej liczby pracowników powracających z urlopu macierzyńskiego/tacierzyńskiego w poprzednich okresach objętych raportowaniem

[G4-LA12] Skład ciał zarządczych, nadzorczych i kadry pracowniczej Grupy Comarch (polskie spółki Grupy) w podziale na kategorie wg płci i wieku:

	2016		2015	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
Rada Nadzorcza	5	10	5	10
Zarząd	4	22	3	21
Kadra pracownicza	1 321	3 384	1 206	3 270

	2016			2015		
	poniżej 30 lat	30-50 lat	powyżej 50 lat	poniżej 30 lat	30-50 lat	powyżej 50 lat
Rada Nadzorcza	0	8	7	0	9	6
Zarząd	0	23	3	0	21	3
Kadra pracownicza	2 308	2 316	81	2 270	2 147	59

*zgodnie z wytycznymi do GRI liczba zatrudnionych wykazana w G4-LA12 powinna być zbieżna z danymi w G4-10.

W przypadku polskich spółek GK Comarch wskaźnik ten nie może być zbieżny w związku z tym, że członkowie Rady Nadzorczej oraz jeden członek Zarządu pełnią łączne funkcje i nie łączy ich dodatkowo stosunek zatrudnienia oparty o umowę o pracę/zlecenie/samozatrudnienie w żadnej spółce GK Comarch.

[G4-LA13] Stosunek średniego wynagrodzenia zasadniczego kobiet do średniego wynagrodzenia zasadniczego mężczyzn według zajmowanego stanowiska w Grupie Comarch (polskie spółki Grupy):

Stanowisko	2016	2015
Administracyjne	95%	96%
Consulting	72%	66%
Handlowe	67%	71%
Informatyczne	85%	81%
Menadżerskie	71%	71%
Technologiczne	74%	77%
Wdrożeniowe	82%	83%
Razem	69%	69%

Stosunek średniego wynagrodzenia zasadniczego kobiet do średniego wynagrodzenia zasadniczego mężczyzn według zajmowanego stanowiska w podziale na lokalizacje:

Lokalizacja	Stanowisko	2016	2015
Kraków	administracyjny	95%	97%
	consulting	64%	59%
	handlowy	60%	64%
	informatyczny	82%	78%
	menadżerski	71%	70%
	technologiczny	75%	80%
	wdrożeniowy	83%	84%
Kraków		66%	67%
Pozostałe lokalizacje w Polsce	administracyjny	106%	85%
	consulting	92%	86%
	handlowy	76%	81%
	informatyczny	88%	84%
	menadżerski	70%	75%

technologiczny	82%	75%
wdrożeniowy	81%	81%
Pozostałe lokalizacje w Polsce	74%	73%
Średnia	69%	69%

8.4. Szkolenia.

[G4-LA9, G4-LA10] Centrum Szkoleniowe Comarch jest komórką wyodrębnioną ze struktur Comarch S.A. oferującą specjalistyczne szkolenia oraz konsultacje informatyczne i biznesowe na każdym poziomie zaawansowania, zarówno w ramach szkoleń wewnętrznych kierowanych do pracowników Grupy Comarch, jak i oferowanych szerokiemu gronu klientów zewnętrznych. Centrum Szkoleniowe korzysta z ponad 20 lat doświadczenia Comarch, jako firmy opartej na wiedzy. W ponad 300 programach szkoleniowych prowadzonych przez 80 wykwalifikowanych trenerów bierze udział ok. 10 000 uczestników rocznie.

Poza szkoleniami specjalistycznymi, kursami czy warsztatami, Centrum Szkoleniowe Comarch organizuje dwa flagowe programy szkoleniowe poświęcone zarządzaniu, dedykowane menedżerom:

- **Comarch Akademia Zarządzania** - jest programem szkoleniowym skierowanym bezpośrednio do kadry kierowniczej. Celem programu jest wsparcie rozwoju kompetencji menedżerskich. Na szkolenia zapraszane są osoby ze stanowisk kierowniczych (decyduje przede wszystkim pozycja w strukturze organizacyjnej). Pracownicy awansujący na stanowiska kierownicze cyklicznie będą zapraszani do nowotworzonych grup szkoleniowych. Zasadą programu jest praca w grupie, która spotyka się cyklicznie na kolejnych zajęciach. Dzięki temu uczestnicy mają możliwość nie tylko skonfrontować nabyte kompetencje z praktyką na miejscu pracy, ale również przedyskutować osiągnięte efekty w ramach kolejnych zajęć. Między zajęciami uczestnicy programu będą otrzymywać dodatkowe materiały i zadania do wykonania.
- **Comarch Executive Academy** (studia podyplomowe dla kadry menedżerskiej Comarchu) realizowane przy współpracy z Krakowską Szkołą Biznesu Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. Studia te mają charakter dedykowany. Program studiów został opracowany wspólnie z kierownictwem Comarchu. Zajęcia obejmują zróżnicowane zagadnienia, związane z doskonaleniem kompetencji menedżerskich. W programie studiów znalazła się m.in. problematyka doskonalenia kompetencji zwodowanych pracowników, zarządzanie rozwojem produktów i usług, komunikacja marketingowa, kształtowanie relacji z klientami, zarządzanie sprzedażą. Do prowadzenia zajęć zostali zaangażowani wykładowcy Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, a także zewnętrzni trenerzy biznesowi.

	2016	2015
Comarch Akademia Zarządzania		
Liczba uczestników	152	369
Liczba uczestnikogodzin	3940	3610

Comarch Executive Academy

Liczba uczestników	27 dokończenie edycji 2015 + 25 rozpoczęcie edycji 2016	27
Liczba uczestnikogodzin	Dokończenie edycji 2015 – 4320 Rozpoczęcie edycji 2016 – 800	Rozpoczęcie edycji 2016 – 1296

9. Ocena istotności aspektów oddziaływana na otoczenie

Istotność poszczególnych aspektów dla Grupy Comarch (chyba że wskazano inaczej) określono następująco:

Kategoria	Aspekt oddziaływania	Istotność aspektu	Wskaźniki wg GRI
Ekonomiczna	Wyniki ekonomiczne	Wysoka /średnia/niska	G4-EC1, G4-EC2, G4-EC4
	Obecność na rynku	Wysoka /średnia/niska	G4-EC5, G4-EC6
	Pośredni wpływ ekonomiczny	Wysoka/średnia/ niska	G4-EC8
	Praktyki zakupowe	Wysoka /średnia/niska	G4-EC9
Środowiskowa	Materiały/ Surowce	Wysoka/ średnia /niska	G4-EN1
	Energia	Wysoka/ średnia /niska	G4-EN3, G4-EN5, G4-EN6
	Woda	Wysoka/ średnia /niska	G4-EN8, G4-EN9
	Emisje	Wysoka/ średnia /niska	G4-EN15, G4-EN16, G4-EN18, G4-EN19, G4-EN20, G4-EN21
	Ścieki i odpady	Wysoka/ średnia /niska	G4-EN23, G4-EN24, G4-EN25
	Produkty i usługi	Wysoka/ średnia /niska	G4-EN27, G4-EN28
Prawa człowieka	Zgodność z regulacjami	Wysoka/ średnia /niska	G4-EN29
	Transport	Wysoka/ średnia /niska	G4-EN30
	Mechanizmy skargowe dotyczące kwestii środowiskowych	Wysoka/ średnia /niska	G4-EN34
	Zatrudnienie	Wysoka /średnia/niska	G4-LA1, G4-LA2, G4-LA3
	Stosunki pomiędzy pracownikami a kadra zarządzającą	Wysoka/ średnia /niska	G4-LA4

	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Wysoka /średnia/niska	G4-LA5, G4-LA6, G4-LA7, G4-LA8
	Szkolenia i edukacja	Wysoka/ średnia /niska	G4-LA9
	Różnorodność i równość szans	Wysoka/ średnia /niska	G4-LA12
	Równość wynagrodzenia kobiet i mężczyzn	Wysoka/ średnia /niska	G4-LA13
	Niedyskryminowanie	Wysoka/ średnia /niska	G4-HR3
	Praca dzieci	Wysoka/ średnia /niska	G4-HR5
	Mechanizmy skargowe dotyczące praw człowieka	Wysoka /średnia/niska	G4-HR12
	Społeczności lokalne	Wysoka/ średnia /niska	G4-SO1
	Zapobieganie korupcji	Wysoka/ średnia /niska	G4-SO3
Społeczeństwo	Zasady udziału w życiu publicznym	Wysoka/ średnia /niska	G4-SO6
	Mechanizmy skargowe dotyczące wpływu społecznego	Wysoka/ średnia /niska	G4-SO11
Odpowiedzialność za produkt	Zdrowie i bezpieczeństwo klientów	Wysoka/ średnia /niska	G4-PR1
	Znakowanie produktów i usług	Wysoka/ średnia /niska	G4-PR3

10. [G4-32] Przegląd wskaźników profilowych G4

Wskaźnik GRI-G4	Wytyczne	Odniesienie w raporcie (nr strony)
Strategia i analiza		
G4-1	Oświadczenie ze strony najważniejszych rangą decydentów w organizacji (np. prezesa, dyrektora generalnego lub osoby zajmującej podobne wysokie stanowisko) o znaczeniu zrównoważonego rozwoju dla organizacji oraz strategii działania organizacji w celu realizacji założeń zrównoważonego rozwoju.	3
Profil organizacyjny		
G4-2	Opis kluczowych wpływów, ryzyk i szans.	-

G4-3	Nazwa organizacji.	4
G4-4	Podstawowe marki, produkty i usługi.	4
G4-5	Lokalizacja siedziby głównej organizacji.	4
G4-6	Liczba krajów, w których działa organizacja wraz z nazwami tych krajów, gdzie zlokalizowane są główne operacje organizacji lub które są szczególnie ważne w związku z tematami dotyczącymi równoważonego rozwoju omówionymi w raporcie.	4 , 5
G4-7	Charakter własności oraz forma prawna.	4
G4-8	Rynki obsługiwane przez organizację (uwzględniając podział geograficzny, obsługiwane sektory oraz typy klientów i beneficjentów).	6
G4-9	Skala działalności organizacji	5
G4-10	Łączna liczba pracowników	32 , 34
G4-11	Procent wszystkich pracowników objętych zbiorowymi układami pracy.	32
G4-12	Łańcuch dostaw organizacji.	18
G4-13	Wszelkie znaczące zmiany w raportowanym okresie dotyczące wielkości organizacji, jej struktury, własności lub łańcucha dostaw	-
G4-14	Czy organizacja stosuje zasadę przezorności a jeśli tak, to w jaki sposób ją wdraża.	-
G4-15	Zewnętrzne inicjatywy, karty lub zasady dotyczące kwestii ekonomicznych, środowiskowych lub społecznych, które organizacja podpisała lub do których się stosuje.	10 , 11 , 12 , 14 , 15 , 16 , 17 , 18
G4-16	Członkostwo w stowarzyszeniach (takich jak stowarzyszenia branżowe) i/lub w krajowych/międzynarodowych organizacjach.	4

Identyfikacja istotnych aspektów i ich granic

G4-17	Informacja na temat wszystkich jednostek ujętych w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych organizacji lub w ich odpowiednikach.	5
G4-18	Proces definiowania zawartości raportu oraz wdrożenia zasad raportowania do zdefiniowania zawartości raportu.	-
G4-19	Kluczowe aspekty raportowania.	10 , 11 , 12 , 14 , 15 , 16 , 17 , 18
G4-20	Oddziaływanie aspektu wewnątrz organizacji.	-
G4-21	Oddziaływanie aspektu na zewnątrz organizacji.	-

G4-22 Wyjaśnienia dotyczące efektów jakichkolwiek korekt informacji zawartych w poprzednich raportach, z podaniem powodów ich wprowadzenia oraz ich wpływu. -

G4-23 Znaczące zmiany w stosunku do poprzedniego raportu dotyczące zakresu, zasięgu lub metod pomiaru zastosowanych w raporcie. -

Zaangażowanie interesariuszy

G4-24 Lista grup interesariuszy zaangażowanych przez organizację. [9](#)

G4-25 Podstawy identyfikacji i selekcji zaangażowanych grup interesariuszy. [9](#)

G4-26 Podejście do angażowania interesariuszy, w tym częstotliwość angażowania według typu i grupy interesariuszy. -

G4-27 Kluczowe kwestie i problemy poruszane przez interesariuszy oraz odpowiedź ze strony organizacji, również poprzez ich zaraportowanie. -

Profil raportu

G4-28 Okres raportowania. [7](#)

G4-29 Data publikacji ostatniego raportu (jeżeli został opublikowany). [7](#)

G4-30 Cykl raportowania (roczny, dwuletni, itd.). [7](#)

G4-31 Osoba kontaktowa [51](#)

G4-32 Tabela wskazująca miejsce zamieszczenia wskaźników w raporcie. [42](#)

G4-33 Polityka i wewnętrzna praktyka w zakresie zewnętrznej weryfikacji raportów. -

Ład organizacyjny

G4-34 Struktura nadzorcza organizacji wraz z komisjami podlegającymi pod najwyższy organ nadzorczy, odpowiedzialnymi za poszczególne zadania. -

Etyka

G4-56 Wewnętrznie sformułowana misja lub wartości organizacji, kodeks postępowania oraz Kodeks Etyki [16](#)

11. Przegląd wskaźników szczegółowych G4

Wskaźnik GRI-G4	Wytyczne	Odniesienie w raporcie (nr strony)
-----------------	----------	------------------------------------

Wskaźniki ekonomiczne

G4-EC1	BEZPOŚREDNIA WARTOŚĆ EKONOMICZNA WYTWORZONA I PODZIELONA	7
G4-EC2	IMPLIKACJE FINANSOWE I INNE RYZYKA ORAZ SZANSE DLA DZIAŁAŃ ORGANIZACJI WYNIKAJĄCE ZE ZMIAN KLIMATYCZNYCH	25
G4-EC3	POKRYCIE ZOBOWIĄZAŃ EMERYTALNYCH ORGANIZACJI WYNIKAJĄCYCH Z PROGRAMÓW O ZDEFINIOWANYCH ŚWIADCZENIACH	36
G4-EC4	POMOC FINANSOWA UZYSKANA OD PAŃSTWA	9
G4-EC5	STOSUNEK WYNAGRODZENIA PRACOWNIKÓW NAJNIŻSZEGO SZCZEBŁA W PODZIALE NA PŁEĆ W STOSUNKU DO PŁACY MINIMALNEJ NA DANYM RYNKU W GŁÓWNYCH LOKALIZACJACH PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI	32 , 36
G4-EC6	ODSETEK OSÓB POCHODZĄCYCH Z LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI NA WYŻSZYCH STANOWISKACH KIEROWNICZYCH W GŁÓWNYCH LOKALIZACJACH PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI	-
G4-EC7	ROZWÓJ ORAZ WPŁYW INWESTYCJI W INFRASTRUKTURĘ I USŁUGI	-
G4-EC8	ZNACZĄCY POŚREDNI WPŁYW EKONOMICZNY, W TYM SKALA TEGO WPŁYWU	-
G4-EC9	ODSETEK WYDATKÓW NA LOKALNYCH DOSTAWCÓW W GŁÓWNYCH LOKALIZACJACH PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI	18
Materiały/surowce		
G4-EN1	WYKORZYSTYWANE MATERIAŁY/SUROWCE WG MASY LUB OBJĘTOŚCI	21
G4-EN2	PROCENT WYKORZYSTYWANYCH MATERIAŁÓW, KTÓRE STANOWIĄ PRZETWORZONE MATERIAŁY POCZĄTKOWE	-
G4-EN3	POKRYCIE ZOBOWIĄZAŃ EMERYTALNYCH ORGANIZACJI WYNIKAJĄCYCH Z PROGRAMÓW O ZDEFINIOWANYCH ŚWIADCZENIACH	22
G4-EN4	ZUŻYCIE ENERGII NA ZEWNĄTRZ ORGANIZACJI	-
G4-EN5	INTENSYWNOŚĆ ZUŻYCIA ENERGII	22
G4-EN6	ZMNIEJSZENIE ZUŻYCIA ENERGII	22
G4-EN7	ZMNIEJSZENIE WYMAGAŃ ENERGETYCZNYCH PRODUKTÓW I USŁUG	-
G4-EN8	CAŁKOWITY POBÓR WODY WEDŁUG ŹRÓDŁA	24

G4-EN9	ŹRÓDŁA WODY, GDZIE POBÓR STANOWI DUŻĄ INGERENCJĘ W ZASOBY WODNE	-
G4-EN10	PROCENT ORAZ CAŁKOWITA OBJĘTOŚĆ WODY PRZETWARZANEJ I PONOWNIE WYKORZYSTYWANEJ	-
G4-EN11	ZAKŁADY BĘDĄCE WŁASNOŚCIĄ, WYNAJMOWANE, ZARZĄDZANE LUB SAŚIADUJĄCE Z OBSZARAMI CHRONIONYMI BĄDŹ OBSZARAMI O DUŻEJ WARTOŚCI POD WZGLĘDEM BIORÓŻNORODNOŚCI ZNAJDUJĄCYCH SIĘ POZA OBSZARAMI CHRONIONYMI	-
G4-EN12	OPIS ZNACZĄCEGO WPŁYWU DZIAŁAŃ, PRODUKTÓW I USŁUG NA BIORÓŻNORODNOŚĆ NA OBSZARACH CHRONIONYCH I OBSZARACH O DUŻEJ WARTOŚCI POD WZGLĘDEM BIORÓŻNORODNOŚCI ZNAJDUJĄCYCH SIĘ POZA OBSZARAMI CHRONIONYMI	-
G4-EN13	SIEDLISKA CHRONIONE LUB ZREWITALIZOWANE	-
G4-EN14	CAŁKOWITA LICZBA GATUNKÓW UJĘTYCH W CZERWONEJ KSIĘDZE MIĘDZYNARODOWEJ UNII OCHRONY PRZYRODY I JEJ ZASOBÓW I NA KRAJOWYCH LISTACH GATUNKÓW CHRONIONYCH Z SIEDLISKAMI NA OBSZARACH PODLEGAJĄCYCH ODDZIAŁYWANIU ZAKŁADÓW WEDŁUG POZIOMU ZAGROŻENIA WYGINIĘCIEM	-
G4-EN15	BEZPOŚREDNIE EMISJE GAZÓW CIEPLARNIANYCH (ZAKRES 1)	25
G4-EN16	POŚREDNIE EMISJE GAZÓW CIEPLARNIANYCH (ZAKRES 2)	25
G4-EN17	INNE POŚREDNIE EMISJE GAZÓW CIEPLARNIANYCH (ZAKRES 3)	-
G4-EN18	INTENSYWNOŚĆ EMISJI GAZÓW CIEPLARNIANYCH	25
G4-EN19	REDUKCJA EMISJI GAZÓW CIEPLARNIANYCH	25
G4-EN20	EMISJE SUBSTANCJI ZUBOŻAJĄCYCH WARSTWĘ OZONOWĄ (SZWO)	26
G4-EN21	EMISJE TLENKÓW AZOTU, TLENKÓW SIARKI I INNYCH ZNACZĄCYCH EMISJI DO POWIETRZA	26
G4-EN22	CAŁKOWITA OBJĘTOŚĆ ŚCIEKÓW WEDŁUG JAKOŚCI I DOCELOWEGO MIEJSCA PRZEZNACZENIA	-
G4-EN23	CAŁKOWITA WAGA ODPADÓW WEDŁUG RODZAJU ODPADU ORAZ METODY POSTĘPOWANIA Z ODPADEM	27
G4-EN24	ŁĄCZNA LICZBA I OBJĘTOŚĆ ISTOTNYCH WYCIEKÓW	-
G4-EN25	WAGA TRANSPORTOWANYCH, IMPORTOWANYCH, EKSPORTOWANYCH LUB PRZETWORZONYCH ODPADÓW UZNANYCH ZA NIEBEZPIECZNE ORAZ PROCENT ODPADÓW PRZEMIESZCZANYCH TRANSGRANICZNIE	-

G4-EN26	RODZAJ, ROZMIAR, STATUS OCHRONNY ORAZ ZNACZENIE DLA BIORÓŻNORODNOŚCI AKWENÓW WODNYCH I POWIĄZANYCH SIEDLISK, NA KTÓRE ISTOTNY WPŁYW MA ZRZUCANA PRZEZ ORGANIZACJĘ RAPORTUJĄCĄ WODA I WYCIEKI	-
G4-EN27	STOPIEŃ OGRANICZENIA ODDZIAŁYWANIA PRODUKTÓW I USŁUG NA ŚRODOWISKO	-
G4-EN28	PROCENT ODZYSKANYCH MATERIAŁÓW ZE SPRZEDAWANYCH PRODUKTÓW I ICH OPAKOWAŃ, WEDŁUG KATEGORII MATERIAŁU	26
G4-EN29	KWOTA ISTOTNYCH KAR ORAZ CAŁKOWITA LICZBA SANKCJI POZAFINANSOWYCH Z TYTUŁU NIEPRZESTRZEGANIA PRAWA I REGULACJI DOTYCZĄCYCH OCHRONY ŚRODOWISKA	28
G4-EN30	ZNACZĄCY WPŁYW TRANSPORTU PRODUKTÓW I INNYCH TOWARÓW POTRZEBNYCH DO PROWADZENIA PRZEZ ORGANIZACJĘ DZIAŁALNOŚCI ORAZ TRANSPORTU PRACOWNIKÓW NA ŚRODOWISKO	-
G4-EN31	CAŁKOWITE WYDATKI NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA I INWESTYCJE WEDŁUG TYPU	26
G4-EN32	PROCENT NOWYCH DOSTAWCÓW, KTÓRZY ZOSTALI DOBRANI POD KĄTEM SPEŁNIENIA KRYTERIÓW ŚRODOWISKOWYCH	18
G4-EN33	ZNACZĄCY RZECZYWISTY I POTENCJALNIE NEGATYWNY WPŁYW NA ŚRODOWISKO W ŁAŃCUCHU DOSTAW ORAZ PODJĘTE DZIAŁANIA	-
G4-EN34	LICZBA SKARG DOTYCZĄCYCH WPŁYWU NA ŚRODOWISKO ZŁOŻONYCH, ROZPATRZONYCH I ROZWIĄZANYCH W RAMACH FORMALNYCH MECHANIZMÓW SKARGOWYCH	28

Wskaźniki społeczne (praktyki zatrudnienia i godna praca)

G4-LA1	CAŁKOWITA LICZBA I WSKAŹNIKI ZATRUDNIENIA NOWYCH PRACOWNIKÓW ORAZ ROTACJI PRACOWNIKÓW W PODZIALE NA GRUPY WIEKOWE, PŁEĆ I REGION	33 - 34
G4-LA2	ŚWIADCZENIA ZAPEWNIANE PRACOWNIKOM PEŁNOETATOWYM, KTÓRE NIE PRZYSŁUGUJĄ PRACOWNIKOM TYMCZASOWYM LUB ZATRUDNIONYM W NIEPEŁNYM WYMIARZE GODZIN, W PODZIALE NA GŁÓWNE LOKALIZACJE PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI	37
G4-LA3	WSKAŹNIKI POWROTU DO PRACY I UTRZYMANIA ZATRUDNIENIA PO URLOPIE MACIERZYŃSKIM/ TACIERZYŃSKIM W PODZIALE NA PŁEĆ	37
G4-LA4	MINIMALNE OKRESY WYPOWIEDZENIA W ZWIĄZKU ZE ZMIANAMI OPERACYJNYMI, Z UWZGLĘDNIENIEM INFORMACJI, CZY SĄ ONE OKREŚLONE W UMOWACH ZBIOROWYCH	-
G4-LA5	PROCENT PRACOWNIKÓW REPREZENTOWANYCH WE WSPÓLNYCH FORMALNYCH KOMISJACH DS. BHP UWZGLĘDNIAJĄCYCH	-

	PRACOWNIKÓW I MENEDŻERÓW, KTÓRE POMAGAJĄ MONITOROWAĆ I PROWADZIĆ PROGRAMY ZWIĄZANE Z BEZPIECZEŃSTWEM I HIGIENĄ PRACY	
G4-LA6	RODZAJ URAZÓW ORAZ WSKAŹNIK URAZÓW, CHOROÓB ZAWODOWYCH, DNI STRACONYCH I NIEOBECNOŚCI W PRACY ORAZ WYPADKÓW ŚMIERTELNYCH ZWIĄZANYCH Z PRACĄ, Z PODZIAŁEM NA REGIONY I PŁEĆ	29
G4-LA7	PRACOWNICY CZĘSTO ZAPADAJĄCY NA CHOROBY ZAWODOWE LUB SZCZEGÓLNIĘ NARAŻENI NA CHOROBY ZAWODOWE	-
G4-LA8	KWESTIE BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY UWZGLĘDNIONE W FORMALNYCH POROZUMIENIACH ZAWARTYCH ZE ZWIĄZKAMI ZAWODOWYMI	29
G4-LA9	ŚREDNIA LICZBA GODZIN SZKOLENIOWYCH W ROKU PRZYPADAJĄCA NA PRACOWNIKA W PODZIALE NA PŁEĆ ORAZ NA KATEGORIĘ PRACOWNIKÓW	40
G4-LA10	PROGRAMY ROZWOJU UMIEJĘTNOŚCI MENEDŻERSKICH I KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO, KTÓRE WSPIERAJĄ CIĄGŁOŚĆ ZATRUDNIENIA PRACOWNIKÓW ORAZ UŁATWIAJĄ ZARZĄDZANIE KOŃCEM KARIERY ZAWODOWEJ	40
G4-LA11	PROCENT PRACOWNIKÓW OTRZYMUJĄCYCH REGULARNE OCENY SWOICH WYNIKÓW ORAZ INFORMACJE ROZWOJU ZAWODOWEGO, W PODZIALE NA PŁEĆ ORAZ KATEGORIĘ PRACOWNIKÓW	-
G4-LA12	SKŁAD CIAŁ ZARZĄDZAJĄCYCH I KADRY PRACOWNICZEJ W PODZIALE NA KATEGORIE WEDŁUG PŁCI, WIEKU, PRZYNALEŻNOŚCI DO MNIEJSZOŚCI ORAZ INNYCH WSKAŹNIKÓW RÓŻNORODNOŚCI	38
G4-LA13	STOSUNEK PENSJI PODSTAWOWEJ I WYNAGRODZENIA KOBIET I MĘŻCZYŹN W PODZIALE NA KATEGORIE PRACOWNIKÓW I GŁÓWNE LOKALIZACJE PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI	39
G4-LA14	PROCENT NOWYCH DOSTAWCÓW, KTÓRZY ZOSTALI DOBRANI POD KĄTEM SPEŁNIENIA KRYTERIÓW PRAKTYK ZATRUDNIANIA	-
G4-LA15	ZNACZĄCY RZECZYWISTY I POTENCJALNIE NEGATYWNY WPŁYW NA PRAKTYKI ZATRUDNIANIA W ŁAŃCUCHU DOSTAW ORAZ PODJĘTE DZIAŁANIA	-
G4-LA16	LICZBA SKARG DOTYCZĄCYCH PRAKTYK ZATRUDNIANIA ZŁOŻONYCH, ROZPATRZONYCH I ROZWIĄZANYCH W RAMACH FORMALNYCH MECHANIZMÓW SKARGOWYCH	-

Wskaźniki społeczne (prawa człowieka)

G4-HR1	CAŁKOWITA LICZBA I UDZIAŁ PROCENTOWY WAŻNYCH UMÓW INWESTYCYJNYCH, KTÓRE UWZGLĘDNIAJĄ ZAPISY DOTYCZĄCE PRAW CZŁOWIEKA LUB KTÓRE ZOSTAŁY SPRAWDZONE POD KĄTEM ZGODNOŚCI Z PRAWAMI CZŁOWIEKA	32
--------	---	--------------------

G4-HR2	CAŁKOWITA LICZBA GODZIN SZKOLENIOWYCH PRACOWNIKÓW W ZAKRESIE POLITYK POSZANOWANIA PRAW CZŁOWIEKA LUB PROCEDUR UWZGLĘDNIAJĄCYCH ASPEKTY PRAW CZŁOWIEKA, KTÓRE MAJĄ ZNACZENIE DLA DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACJI, W TYM RÓWNIEŻ PROCENT PRZESZKOLONÝCH PRACOWNIKÓW	-
G4-HR3	CAŁKOWITA LICZBA PRZYPADKÓW DYSKRYMINACJI (INCYDENTÓW O CHARAKTERZE DYSKRYMINACYJNYM) I PODJĘTYCH ŚRODKÓW NAPRAWCZYCH	-
G4-HR4	ZIDENTYFIKOWANE ZAKŁADY I DOSTAWCY, W KTÓRYCH PRZYPADKU MOŻE DOCHODZIĆ DO NARUSZENIA LUB MOŻE WYSTĘPOWAĆ POWAŻNE RYZYKO NARUSZENIA WOLNOŚCI ZRZESZANIA SIĘ I ZAWIERANIA UMÓW ZBIOROWYCH ORAZ DZIAŁANIA PODJĘTE, ABY CHRONIĆ TE PRAWA	-
G4-HR5	ZAKŁADY I DOSTAWCY ZIDENTYFIKOWANI JAKO OBARCZENI ZNACZNYM RYZYKIEM WYSTĄPIENIA PRZYPADKÓW PRACY DZIECI ORAZ ŚRODKI PODJĘTE W CELU SKUTECZNEJ ELIMINACJI PRACY DZIECI	-
G4-HR6	ZAKŁADY I DOSTAWCY ZIDENTYFIKOWANI JAKO SZCZEGÓLNI NARAŻENI NA RYZYKO WYSTĄPIENIA PRZYPADKÓW PRACY PRZYMUSOWEJ LUB OBOWIĄZKOWEJ ORAZ DZIAŁANIA PODJĘTE W CELU SKUTECZNEJ ELIMINACJI PRACY PRZYMUSOWEJ LUB OBOWIĄZKOWEJ	-
G4-HR7	PROCENT PERSONELU OCHRONY PRZESZKOLONEGO W ZAKRESIE OBOWIĄZUJĄCYCH W ORGANIZACJI POLITYK LUB PROCEDUR ZWIĄZANYCH Z PRAWAMI CZŁOWIEKA	-
G4-HR8	CAŁKOWITA LICZBA PRZYPADKÓW NARUSZEŃ PRAW LUDNOŚCI RDZENNEJ I PODJĘTE DZIAŁANIA	-
G4-HR9	CAŁKOWITA LICZBA PRZYPADKÓW DYSKRYMINACJI (INCYDENTÓW O CHARAKTERZE DYSKRYMINACYJNYM) I PODJĘTYCH ŚRODKÓW NAPRAWCZYCH	-
G4-HR10	PROCENT NOWYCH DOSTAWCÓW, KTÓRZY ZOSTALI DOBRANI POD KĄTEM SPEŁNIENIA KRYTERIÓW W ZAKRESIE POSZANOWANIA PRAW CZŁOWIEKA	18
G4-HR11	ZNACZĄCY RZECZYWISTY I POTENCJALNIE NEGATYWNY WPŁYW NA POSZANOWANIE PRAW CZŁOWIEKA W ŁAŃCUCHU DOSTAW ORAZ PODJĘTE DZIAŁANIA	-
G4-HR12	LICZBA SKARG DOTYCZĄCYCH WPŁYWU NA POSZANOWANIE PRAW CZŁOWIEKA ZŁOŻONYCH, ROZPATRZONYCH I ROZWIĄZANYCH W RAMACH FORMALNYCH MECHANIZMÓW SKARGOWYCH	-

Wskaźniki społeczne (społeczeństwo)

G4-S01	PROCENT ZAKŁADÓW Z WDROŻONYMI PROGRAMAMI ZAANGAŻOWANIA LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI, OCENAMI WPŁYWU I PROGRAMAMI ROZWOJU	12 - 13
G4-S02	DZIAŁANIA MAJĄCE ZNACZĄCY RZECZYWISTY I POTENCJALNIE NEGATYWNY WPŁYW NA SPOŁECZNOŚCI LOKALNE	-
G4-S03	CAŁKOWITA LICZBA I PROCENT ZAKŁADÓW OCENIONYCH POD KĄTEM RYZYKA WYSTĄPIENIA KORUPCJI ORAZ ZIDENTYFIKOWANE ZNACZĄCE RYZYKA	-
G4-S04	KOMUNIKACJA I SZKOLENIA POŚWIĘCONE POLITYKOM I PROCEDUROM ANTYKORUPCYJNYM	-
G4-S05	POTWIERDZONE PRZYPADKI KORUPCJI I PODJĘTE DZIAŁANIA	-
G4-S06	CAŁKOWITA WARTOŚĆ WSPARCIA UDZIELONEGO NA RZECZ PARTII POLITYCZNYCH, POLITYKÓW I INSTYTUCJI O PODOBNYM CHARAKTERZE W PODZIALE NA KRAJE I ODBIORCĘ/BENEFICJENTA	-
G4-S07	CAŁKOWITA LICZBA PODJĘTYCH WOBEC ORGANIZACJI KROKÓW PRAWNYCH DOTYCZĄCYCH PRZYPADKÓW NARUSZEŃ ZASAD WOLNEJ KONKURENCJI, PRAKTYK MONOPOLISTYCZNYCH ORAZ ICH SKUTKI	-
G4-S08	KWOTA ISTOTNYCH KAR ORAZ CAŁKOWITA LICZBA SANKCJI POZAFINANSOWYCH Z TYTUŁU NIEZGODNOŚCI Z PRAWEM I REGULACJAMI	-
G4-S09	PROCENT NOWYCH DOSTAWCÓW, KTÓRZY ZOSTALI DOBRANI POD KĄTEM SPEŁNIENIA KRYTERIÓW WPŁYWU NA SPOŁECZEŃSTWO	-
G4-S010	ZNACZĄCY RZECZYWISTY I POTENCJALNIE NEGATYWNY WPŁYW NA SPOŁECZEŃSTWO W ŁAŃCUCHU DOSTAW ORAZ PODJĘTE DZIAŁANIA	-
G4-S011	LICZBA SKARG DOTYCZĄCYCH WPŁYWU NA SPOŁECZEŃSTWO ZŁOŻONYCH, ROZPATRZONYCH I ROZWIĄZANYCH W RAMACH FORMALNYCH MECHANIZMÓW SKARGOWYCH	-

Wskaźniki społeczne (odpowiedzialność za produkty)

G4-PR1	PROCENT ISTOTNYCH KATEGORII PRODUKTÓW I USŁUG, W PRZYPADKU KTÓRYCH PODDAJE SIĘ OCENIE ICH WPŁYW NA ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO W CELU POPRAWY WSKAŹNIKÓW	-
G4-PR2	CAŁKOWITA LICZBA PRZYPADKÓW NIEZGODNOŚCI Z REGULACJAMI ORAZ DOBROWOLNIE STOSOWANYMI KODEKSAMI DOTYCZĄCYMI WPŁYWU PRODUKTÓW I USŁUG NA ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO NA KAŻDYM ETAPIE CYKLU ICH ŻYCIA, W PODZIALE NA RODZAJ SKUTKÓW	-
G4-PR3	RODZAJ INFORMACJI O PRODUKTACH I USŁUGACH WYMAGANYCH NA MOCY PROCEDUR ORGANIZACJI ORAZ PROCENT ISTOTNYCH	-

KATEGORII PRODUKTÓW I USŁUG PODLEGAJĄCYCH TAKIM WYMOGOM		
G4-PR4	CAŁKOWITA LICZBA PRZYPADKÓW NIEZGODNOŚCI Z REGULACJAMI I DOBROWOLNIE STOSOWANYMI KODEKSAMI DOTYCZĄCYMI INFORMACJI I ZNAKOWANIA PRODUKTÓW I USŁUG W PODZIALE NA RODZAJ SKUTKÓW	-
G4-PR5	WYNIKI BADAŃ POMIARU SATYSFAKCJI KLIENTÓW	<u>19</u>
G4-PR6	SPRZEDAŻ PRODUKTÓW ZAKAZANYCH LUB WYWOŁUJĄCYCH KONTROWERSJE	<u>19</u>
G4-PR7	CAŁKOWITA LICZBA PRZYPADKÓW NIEZGODNOŚCI Z REGULACJAMI I DOBROWOLNIE STOSOWANYMI KODEKSAMI DOTYCZĄCYMI KOMUNIKACJI MARKETINGOWEJ, W TYM REKLAM, PROMOCJI I SPONSORINGU, W PODZIALE NA RODZAJ SKUTKÓW	-
G4-PR8	CAŁKOWITA LICZBA UZASADNIONYCH SKARG DOTYCZĄCYCH NARUSZENIA PRYWATNOŚCI KLIENTA I UTRATY DANYCH KLIENTÓW	-
G4-PR9	KWOTA ISTOTNYCH KAR Z TYTUŁU NIEZGODNOŚCI Z PRAWEM I REGULACJAMI DOTYCZĄCYMI DOSTARCZANIA I UŻYTKOWANIA PRODUKTÓW I USŁUG	-

Comarch S.A.

Al. Jana Pawła II 39a
31-864 Kraków

ir@comarch.pl

+48 (12) 687 78 22

www.comarch.pl/relacje-inwestorskie/
